

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 130, ЧИСЛО 29, П'ЯТНИЦЯ, 21 ЛИПНЯ 2023 РОКУ

1893

Vol. 130, No. 29, FRIDAY, JULY 21, 2023

\$2.00

ХРОНІКА ВІЙНИ

Тривають важкі бої

Сили оборони України ведуть важкі бої за Старомайорське Донецької області, ЗСУ контролюють частину цього населеного пункту. На Таврійському напрямку Сили оборони України мають успіхи, за добу знищено чи поранено більше трьох рот ворогів. Знищено 41 одиницю військової техніки противника.

Ворог 676 разів обстріляв українські позиції та прифронтові населені пункти у зоні відповідальності угруповання „Таврія“. Втрати ворога вбитими та пораненими складають 350 окупантів. Знищено 41 одиницю озброєння та військової техніки.

(Закінчення на стор. 15)

Домовилися ґарантувати безпеку України

ГЕЛЬСІНКІ. – Президент США Джо Байден підтвердив, що союзники України домовилися ґарантувати безпеку України до її вступу до НАТО. Про це він сказав 13 липня під час поїздки до Фінляндії на спільній пресконференції з фінським президентом Саулі Ніністо:

„Ми ясно дали зрозуміти Президентові Зеленському, що не чекатимемо остаточного рішення про вступ до НАТО, аби взяти на себе зобов'язання щодо забезпечення довгострокової безпеки України“. Він нагадав, що лідери G7 виступили з новою спільною декларацією про підтримку України і до неї можуть долучатися будь-які країни для ведення переговорів щодо двосторонніх угод про безпеку з Україною, поки вона офіційно стане членом НАТО.

Укрінформ

Графіт з України

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Графіт є необхідним для великої енергетики і для автомобільної промисловості. 97 відс. графітового концентрату виготовляється в Південній Кореї, Японії та Китаї. Україна може стати виробником графітного концентрату у світі. Найбільша кількість запасів українського графіту припадає на Кіровоградську область, де у 2024 році почнуть будувати комбінат з виробництва концентрованого графіту. Підприємство розраховане на 750 робочих місць та має потенціал стати найбільшим виробництвом з видобування та очищення графіту в Європі. Про це розповів перший заступник начальника обласної військової адміністрації Павло Конопко. Завод будуватимуть протягом п'яти років.

(Закінчення на стор. 14)

Кримський міст зруйновано

МОСКВА. – Національний анти-терористичний комітет Росії повідомив, що в ніч на 17 липня на Кримський міст було здійснено терористичну атаку з допомогою двох безпілотних надводних апаратів. Близько 4-ої год. ранку впала секція Керченського мосту. Перед цим пролунав вибух. Повідомляють як мінімум про двох загиблих та одного постраждалого. Перед мостом утворилися величезні черги. Також зупинився рух потягів.

Мешканці Керчі у соцмережах писали, що чули два вибухи – о 03:04 та 03:20. Ймовірно, пошкоджений щонайменше один проліт, а швидше за все навіть два. Водіїв на мосту розвернули та відправили на „безпечну відстань“.

„Відбійник вивернутий був, плита моста з'їхала вниз. Ми вже стояли після огляду, збиралися заїжджати на міст як бахнув другий вибух, на половині мосту згасло світло, поїхали мигалки“,

Кримський міст зруйновано 17 липня з допомогою двох безпілотних надводних апаратів. (Фото: Скріншот крим24tv)

– розповідають у очевидці.

Низка українських ЗМІ з посиланням на свої джерела повідомила, що руйнування на Кримському мосту – це спільна робота СБУ та ВМС.

Служба безпеки України заявила, що всі деталі щодо вибуху на Кримському мосту будуть розкриті після перемоги України у війні проти Росії.

Атака на Керченський міст матиме подальші наслідки для російської логістики на півдні України, пише у своєму черговому звіті американський Інститут вивчення війни (ISW). Автомобільний рух мостом повністю зупинився.

Російські туристи, пише ISW,

(Закінчення на стор. 14)

Президент Республіки Корея відвідав Україну

Під час зустрічі делегацій України і Республіки Південна Корея в Києві. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

Президент України Володимир Зеленський 15 липня зустрівся з лідером Південної Кореї Юн Сок Йольом, який першою леді Кім Кен Хі прибув до Києва з неанонсованим візитом.

„Під час цього візиту – першого в історії наших відносин – ми обговорюємо все те, що важливо для нормального і безпечного життя людей, для міжнародного

порядку, заснованого на правилах“, – зазначив В. Зеленський у телеграмі за підсумками зустрічі.

За словами президента, під час зустрічі сторони порушили такі питання: повернення депортованих дорослих й дітей; реалізацію української формули миру; підготовку до глобальної вершинної зустрічі миру; продо-

вольчої й енергетичної безпеки; економічної співпраці.

„Впевнений, що разом ми дамо більше сили нашим народам і глобальним позиціям України та Республіки Корея“, – додав український лідер.

Південна Корея неодноразово надавала Києву фінансову та

(Закінчення на стор. 9)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Не буде російських пісень

КИЇВ. – У місті заборонили публічне програвання пісень і творів російською мовою. Київська міська рада таке рішення ухвалила на пленарному засіданні 13 липня. Передбачено заборонити публічне висвітлення та демонстрацію російськомовних товарів та послуг, які створені у процесі провадження діяльності у сфері культури. Це книги, художні альбоми, аудіовізуальні твори, музичні звукозаписи, вироби художніх промислів, театральні та циркові вистави, концерти та культурно-освітні послуги. Заборона буде поширюватися і на ті об'єкти культури, які мають художнє чи наукове значення та захищені законодавством України. (Укрінформ)

■ Верховна Рада змінила дати свят

КИЇВ. – Верховна Рада змінила дати Різдва Христового, Дня Української державності, Дня захисників і захисниць України. Відтепер Різдво Христове офіційно відзначатиметься в Україні 25 грудня, а не 7 січня, День Української державності – 15 липня, а не 28 липня, День захисників і захисниць України – 1 жовтня, а не 14 жовтня. Православна церква України (ПЦУ) ухвалила рішення перейти на новоюліанський календар з 1 вересня 2023 року. Таким чином, із 1 вересня 2023 року більшість християн України почнуть відзначати релігійні свята за новим календарем. Зокрема, Різдво святкуватимуть 25 грудня, День Св. Миколая – 6 грудня, Водохреще – 6 січня. Водночас не зміниться дата святкування Великодня та деяких інших свят. (Укрінформ)

■ Підполковник продавав наркотики

ЛЬВІВ. – Затриманий учасник наркоугруповання, яке нелегально завозило в Україну еквадорський кокаїн із країн Європи та розповсюджувало його через перевірених дилерів оптовими партіями. Ним виявився 42-річний житель Львівщини, який до 2021 року проходив службу на посаді дільничного офіцера поліції. До вторгнення Росії наркотики завозились через Одесу, а зараз – через Львівщину. Зловмисники продавали кокаїн брикетами і лише оптовими партіями. За кілограм кокаїну отримували 45 тис. дол. Правоохоронці затримали колишнього підполковника поліції у Львові під час збуту близько 3.3 кілограма наркотиків. Йому загрожує до 12-ти років позбавлення волі. (УНІАН)

■ Вкрав 500 тисяч доларів

ОДЕСА. – 36-річний житель столиці України викрав із квартири у Приморському районі міста 500 тис. дол. Киянин переодягнувся у жіночий одяг, сховав обличчя під капелюшком і у такому вигляді піднявся на 15-ий поверх багатоквартирного будинку. Через кілька днів оперативна-слідча група вийшла на слід підозрюваного. За силової підтримки спецпідрозділу київської поліції його затримали у столиці, де він мешкає. Під час обшуків у його домоволодінні та інших осіб, які можуть бути причетні до злочину, вилучено жіночий одяг, частину вкрадених грошей та інші речі, що становлять інтерес для слідства. Зловмиснику загрожує покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 12 років з конфіскацією майна. (УНІАН)

■ Отруїли річку Псел

ПОЛТАВА. – Головне управління Держпродспоживслужби в Полтавській області повідомило: „Майже 380 кг мертвої риби вилунали із забрудненої річки Псел і утилізували на підприємстві у Сумській області. Протягом чотирьох днів фахівці Держпродспоживслужби разом зі спеціалістами Державного агентства меліорації та представниками Омельницької територіальної громади очищали від мертвої риби забруднену водою річку Псел між населеними пунктами Запсілля та Омельник. Фахівці очистили русло річки Псел, дістали з водойми 65 кг водних біологічних ресурсів, які знезаразили хлорним вапном, дезінфікували берегову зону у місцях вилучення риби, опрацювали 35 км водної довжини річки. Аналізи показали збільшений вміст аміаку і марганцю. (Укрінформ)

Росія зупинила зерновий коридор

МОСКВА. – На тлі припинення зернової угоди Росія відкликала гарантії безпеки судноплавства в Чорному морі з 18 липня.

Росія згортає морський гуманітарний коридор та відновлює режим тимчасово небезпечного району в північно-західній акваторії Чорного моря. Востаннє угоду було подовжено 17 травня терміном на два місяці. При цьому Росія заявляла, що не погодиться подовжувати домовленості після 17 липня без виконання ряду умов: підключення „Россельхозбанку“ до SWIFT, відновлення робо-

ти аміакопроводу „Тольятті-Одеса“, розморожування активів російських компаній, розб'юкування транспортної логістики та постачання запчастин.

17 липня Росія повідомила Туреччину та Україну, а також Секретаріат ООН про заперечення проти подовження „зернової угоди“.

„Вихід із зернової угоди у майбутньому коштуватиме Росії величезних дипломатичних витрат“, – таку заяву зробив радник Президента США з національної безпеки Джейк Салліван.

УНІАН

Канада закінчила дозволи на роботу й проживання

15 липня закінчився термін дії Канадсько-українського дозволу на екстрені поїздки (CUAET), що дає право українцям на термінове отримання трирічного дозволу на роботу й проживання в Канаді, фінансову допомогу і тимчасове безкоштовне поселення. Оголошена канадським урядом у березні 2022 року програма не була продовжена на новий термін. Таким чином 15 липня був останнім днем прийому заявок від українців, які хочуть скористатися цією міграційною програмою. Аби претендувати на дозвіл на роботу, фінансову й іншу державну допомогу, володарі візи мають приїхати до Канади до 31 березня 2024 року, а допомога надаватиметься

до березня 2025-го.

З часу оголошення програми CUAET Канада отримала понад 1.1 млн заявок від українців, з яких затверджені майже 800 тис. Водночас за цією програмою до Канади прибуло менш ніж 167 тис. осіб.

Українці, які рятуються від війни, можуть безкоштовно прилетіти у Канаду і два тижні проживати у готелі. Вони також можуть отримати разову виплату від федерального уряду та щомісячну фінансову підтримку від уряду провінції, в якій зупиняться. Їм доступні безкоштовні мовні курси та заняття з підвищення кваліфікації.

Укрінформ

В Грузії проти лікування Саакашвілі

ТБІЛІСІ. – Міністерство закордонних справ Грузії викликало виконувача обов'язків Посла Польщі в країні Маріуша Петра Жака після того, як польські лікарі відвідали колишнього президента Грузії та громадянина України Михайла Саакашвілі.

Відбулася зустріч з ним міністра Іллі Дарчіашвілі. На зустрічі грузинська сторона висловила стурбованість у зв'язку з інцидентом, що стався з польським лікарем, коли один із лікарів намагався таємно винести з клініки медичний зразок, взятий у засудженого М. Саакашвілі.

„Польському дипломату ще раз роз'яснили, що держава зацікавлена в тому, щоб громадськість мала повну інформацію про стан здоров'я М. Саакашвілі. У зв'язку з цим неодноразово була висловлена готовність до допуску до клініки чужоземних лікарів за бажання родини, про що свідчить візита польських лікарів до засудженого Саакашвілі, організована на підставі клопотання родини та за підтримки посольства Польщі, попри те, що засудженому Саакашвілі, згідно з рішенням Страсбурзького суду з прав людини, було відмовлено у переїзді на лікування до Польщі.

Колишній президент Грузії та громадянин України Михайло Саакашвілі.

На зустрічі польський дипломат зазначив, що він не поінформований про те, чим була виклика на подібна поведінка польського лікаря.

З липня М. Саакашвілі в онлайн-форматі взяв

(Закінчення на стор. 15)

Урегулювали проблему долярних купюр

КИЇВ. – Національний банк (НБУ) врегулював проблему масових відмов у безкомісійному обміні „старих“ та „зношених“ долярних купюр. НБУ скасував визначення „незначного зношення банкнот“, уточнив перелік ознак зношеності, що є підставою для викупу купюр інкасо (з комісією), та заборонив фінустановам відмовляти клієнтам в обміні валюти, якщо детектор на касі підтвердив справжність грошей. Зробили це у відповідь на численні скарги українців щодо відмови під різними приводами – рік випуску чи „зношеність“ – приймати американські гроші без комісії.

Проблеми з продажем „неідеальних“ на вигляд долярних банкнот в українців виникали й раніше. Але стосувалося це, переважно, серйозно пошкоджених купюр. Проте окремі учасники ринку спеціалізувалися на прийомі такої валюти з метою подальшого виведення із обігу та вивезення за кордон для утилізації. За що ці пункти обміну справедливо отримували комісію. Проте віднедавна ситуація змінилася: вимоги до зовнішнього

вигляду й року випуску банкнот при їх купівлі обмінниками та банками посилюються. Приводом для відмови в обміні без комісії могли стати навіть мікроскопічна пляма, невеличка печатка чи незначна потертість на згині. Наприкінці весни відмови в обміні долярних банкнот з аргументацією їхньої зношеності та „не таких“ років випуску перетворилися на глобальну проблему. Здати без комісії купюру навіть з мінімальними потертостями стало нереально. Натомість обмінники почали масово заробляти на комісійних виплатах. Причому, схоже, заробляти набагато більше, ніж на „законній“ маржі – різниці між вартістю купівлі та продажу валюти. Ще одним способом заробітку став продаж клієнтам за завищеним відсотків новеньких долярних банкнот.

„Драконівські“ правила обміну почали впроваджувати всі учасники ринку – державні й приватні банки, небанківські фінустанови, нелегальні обмінники, що, безперечно, свідчить про змову.

Укрінформ

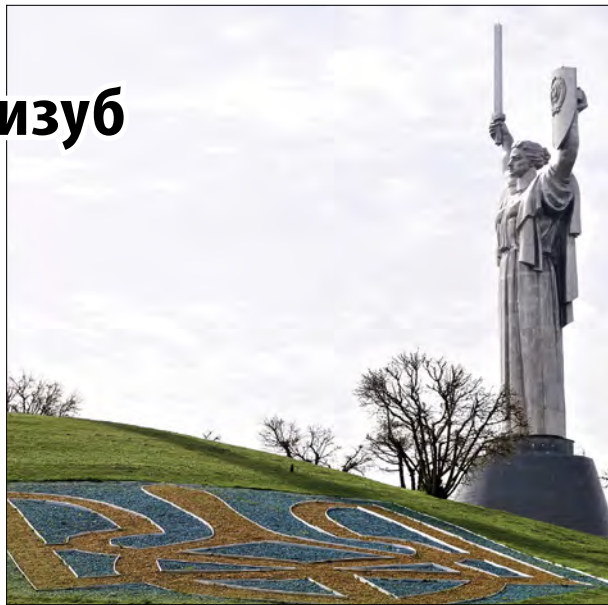
ПОДІЇ В УКРАЇНІ

На монументі буде Тризуб

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 13 липня Державна інспекція архітектури та містобудування України видала дозвіл на ремонт щита монумента „Батьківщина-мати“ у Києві. Передбачається влаштування Тризуба на щиті монумента, який відповідає зображенню на малому Державному гербі України. Тризуб замінить старий радянський герб.

Монумент „Батьківщина-мати“, споруджений в 1981 році, є пам'яткою науки і техніки місцевого значення. Монумент вважається найвищою монументальною скульптурою в Європі, і нині унікальна скульптура робить свій морально-психологічний внесок у боротьбі за свободу й незалежність.

Монумент „Батьківщина-мати“ в Києві

Митрополит Епіфаній відвідав Смілу

Олександр Вівчарик

СМІЛА, Черкаська область. – 16 липня в місто з візитом прибув Митрополит Київський і всієї України Епіфаній. У Свято-Покровському храмі його зустріли представники місцевої влади, на його честь лунав піднесений козацький спів.

Саме цього дня в головному храмі Сміли, який донедавна був оплотом „руського мира“, віряни, котрі рішуче вийшли з-під юрисдикції Російської православної церкви, уже прославляли Бога рідною українською мовою.

Перехід дався нелегко. На жаль, без силового протистояння не обійшлося. 28 березня минулого року Черкаська єпархія УПЦ Московського патріархату поклала на ієромонаха Василя обов'язок відмовити парафіян від переходу в ПЦУ. Та люди,

коли він на них напосівся, просто виштовхали його з Божого храму.

Тоді священику Миколі Середичу, який пішов назустріч побажанням вірян, УПЦ МП заборонила в священослужінні. Однак життя все розставило на свої місця: о. М. Середича підтримали священики інших парафій, і в січні цього року ті, що розпрощалися з московською церквою і перейшли під юрисдикцію ПЦУ (а це майже всі священики Сміли), були прийняті її Владикою Епіфанієм у його митрополичій резиденції в Києві. Він дав високу оцінку мужності парафіян, котрі разом зі своїми настоятелями проголосували і юридично оформили перехід до ПЦУ. Адже Сміла стала першим містом в Україні, де не поодинокі парафії, а всі разом зробили свій вибір. Митрополит Епіфаній під час теплої зустрічі відгукнувся на запрошення відвідати Смілу. І от ця радісна подія відбулася.

Владика Епіфаній відвідав Смілу вже вдруге: він освячував новозбудовану церкву на честь Різдва святого пророка і хрестителя Іоана. Цього разу в 150-річному історичному храмі – Свято-Покровському соборі – Митрополит Епіфаній очолив Божественну літургію. Йому співслужили Митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан, архієпископ Харківський і Ізюмський Афанасій, духівник та почесний настоятель храму протоієрей Петро Дмитрук, чинний настоятель храму Покрови Пресвятої Богородиці протоієрей М. Середич, благочинний Смілянського ставропігійного благочиння ігумен Ахіла (Багрій), місцева та запрошене

(Закінчення на стор. 14)

Військовий капелян, протоієрей Богдан Степчук (зліва), народний депутат України Сергій Рудик (у центрі) та Митрополит Епіфаній у споруджуваному храмі святої мучениці Євгенії. (Фото: Олександр Вівчарик)

Посол Канади відвідала УКУ

ЛЬВІВ. – 18 липня вітали у стінах Українського католицького університету (УКУ) велику приятельку УКУ Посла Канади в Україні Ларису Галадзу. Під час візиту вона засвідчила свою підтримку університетові та подякувала за багаторічну співпрацю.

Разом з ректором УКУ Тарасом Добком, о. Богданом Прахом та проректоркою з розвитку та комунікацій Наталкою Климовською говорили про ролі УКУ в повоєнній відбудові України, майбутні проекти та можливості подальшої співпраці з Канадою через урядові програми.

Н. Климовська подякувала за підтримку університету в непрості часи.

Опісля розмови делегація мала екскурсію студентським містечком УКУ.

Відділ інформації УКУ

Посол Лариса Галадза (в першому ряді друга зліва) під час екскурсії студентським містечком УКУ.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Депутатку судитимуть за наркотики

КИЇВ. – До суду скерували обвинувальний акт стосовно колишньої депутатки Київської міської ради Ярини Ар'євої за фактом вчинення шляхової пригоди з тяжкими наслідками у стані наркотичного сп'яніння. 27 листопада 2022 року в Києві підозрювана, керуючи автомобілем марки Volkswagen Polo в стані наркотичного сп'яніння, наблизившись до нерегульованого пішохідного переходу, не змогла оцінити зміну дорожньої обстановки та здійснила наїзд на жінку-пішохода, заподіявши їй тяжкі тілесні ушкодження. До підозрюваної застосували запобіжний захід у вигляді цілодобового домашнього арешту з електронним засобом контролю. У червні Я. Ар'єва склала депутатський мандат. (Укрінформ)

■ Обшуки у народної депутатки

ТЕРНОПІЛЬ. – У Тернопільській області Національне антикорупційне бюро та Спеціалізована антикорупційна прокуратура викрили помічника народного депутата на одержанні неправомірної вигоди за внесення даних у систему „Шлях“, що фактично надає дозвіл на перетин кордону. Відповідно до обмежень, введених в Україні у зв'язку з дією правового режиму воєнного часу, чоловікам – громадянам України, віком від 18 до 60 років, обмежено виїзд за межі країни. Система „Шлях“ була запроваджена для того, щоб допомагати, зокрема волонтерам, ввозити з-за кордону гуманітарну допомогу для ЗСУ та людей, які її потребують. Наразі детективи проводять невідкладний обшук у помічника, а також у народного депутата від Слуги народу Людмили Марченко. Перевіряється можлива причетність народної обраниці до вчинення злочину. (Укрінформ)

■ Крали і продавали нові рейки

ХАРКІВ. – Служба безпеки заблокувала корупційну схему в Харківській регіональній філії „Укрзалізниця“. Посадовці масово розкрадали нові залізничні рейки, що призначалися для невідкладного відновлення зруйнованих колій у прифронтових районах області, а для ремонту пошкоджених унаслідок російських обстрілів залізничних колій в області вони використовували старі рейки, які вичерпали ресурс експлуатації. Застарілі рейки вони отримували нібито для виготовлення протитанкових „їжаків“, при цьому насправді жодних інженерних загороджень не робили. Нові рейки з державного резерву вони застосовували для виконання комерційних замовлень, які офіційно не оформлювали, а „розрахунок“ отримували готівкою. Для приховування злочину зловмисники навіть видаляли маркування з нових рейок, щоб унеможливити їх ідентифікацію. Таким чином посадовці отримали від комерсантів 1.2 млн грн. (УНІАН)

■ Троянди Ольги Чеботарьової

ТРОЯНДОВЕ, Одеська область. – Назва села говорить сама за себе: майже біля кожної хати можна побачити квіти, ними засаджені городи та навіть невеликі поля. Як і багато місцевих, О. Чеботарьова вирощує троянди на продаж. Вона орендує вісім земельних ділянок, де росте понад 100 тис. квітів. Троянди вже 10 років – сімейна справа родини Чеботарьових. Але зараз чоловік Ольги Геннадій звільняє рідну землю від російської навали, тож квітами вона опікується самотужки. Коли воїни дали першу відсіч ворогу на Київщині, жінка вирішила подарувати звільненим містам саджанці – троянди перемоги. Згодом квіти отримали Сумщина, Харків, Миколаїв та Херсон. Село до 2016 року мало назву Кірове. Але через любов місцевого населення до вирощування квітів назву змінили. Минулого року Трояндове перемогло у конкурсі „Неймовірні села України“. Головний приз – 400 тис. грн на розвиток проекту „Трояндова феєрія“, за яким у селі хочуть побудувати величезний трояндовий парк з готелем та тематичною крамницею. (Укрінформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ США надають Україні додаткову допомогу

ОДЕСА. – Голова Агенції США для міжнародного розвитку (USAID) Саманта Павер заявила 18 липня, перебуваючи в Одесі, що США надають Україні додаткові 250 млн дол. на підтримку сільського господарства, яке постраждало від російської агресії. Програма допомоги охоплює майже третину зареєстрованих українських фермерів. Вона висловила глибоке розчарування рішенням Росії припинити свою участь у Чорноморській зерновій ініціативі, яка дозволяла Україні вивозити зерно з трьох портів у Чорному морі. „Це є безрозсудне рішення, яке матиме глибокі людські наслідки. І це просто ще один приклад російської бездушності й зневаги до людських життів і засобів існування не тільки в Україні, а й у всьому світі”, – сказала С. Павер. Днем раніше Росія заявила про зупинку своєї участі в Чорноморській зерновій ініціативі, що діяла з літа минулого року. Прес-секретар Кремля Дмитро Песков сказав, що Росія повернеться до угоди, коли її російський компонент буде виконано. Росія наполягає на збільшенні експорту власних добров у рамках ініціативи. В повідомленні USAID з 18 липня, вказується, що Росія не лише закриває вивезення українського зерна, але й знищує українські врожаї і техніку; невпинні атаки Росії завдали прямої шкоди українському сільському господарству на суму понад 6.6 млрд дол. Напередодні у Києві С. Павер оголосила про виділення понад 500 млн дол. додаткової гуманітарної допомоги для задоволення нагальних потреб українців, які постраждали від повномасштабного вторгнення. („Голос Америки”)

■ Болгарія придбає амуніцію

СОФІЯ. – Урядова інформаційна служба Болгарії повідомила 14 липня, що країна стане повним членом проекту Європейської оборонної агенції для придбання амуніції. Проект був створений в березні 25-ма країнами-членами Європейського союзу без участі Болгарії. Він дозволяє на доставку амуніції та послуг на сприятливих умовах, як також в рамках угод та ініціатив в межах НАТО. Зберігаючи повагу до суверенних рішень членів ЕС, проект може бути використаний для поповнення національних складів країн-членів і/або на допомогу Україні. Проект дозволяє країнам-членам закуповувати амуніцію відповідно до своїх національних потреб та на допомогу Україні. („The Sofia Globe”)

■ Гіршає стан економіки Росії

МОСКВА. – Економіка Росії постійно погіршується, особливо після вторгнення в Україну в лютому 2022 року. Війна викликала хвилю санкцій від Заходу. Дослідники Єйльського університету Джефрі Соненфельд та Стівен Тіян сказали 13 липня, що президент Володимир Путін „канібалізує” економіку Росії через свою спонуку завоювати Україну. Для прикладу, продаж авт у Москві зменшився на 75 відс. від початку війни. За другий квартал надлишок Центрального банку Москви знизився на 93.5 відс. – від 76.7 млрд до 5.4 млрд дол. У червні прихід з податків за нафту й газ зменшився на 36 відс. в порівнянні з минулим роком, а заробіток від нафтопродуктів впав на 31 відс. Раніше в липні вартість рубля впала до 94.48 за долар, найгірше за останніх 15 місяців. („Business Insider”)

■ Чи американці гордяться країною?

ПРИНСТОН, Нью-Джерсі. – Відома компанія опитувань „Гелуп” 29 червня оприлюднила висліди свого опитування щодо почуття гордості за свою країну серед американців. Хоч назагал 67 відс. респондентів сказали, що вони „дуже” або „надзвичайно” гордяться тим, що вони американці, лиш 39 відс. сказали, що вони є надзвичайно горді. Як і в минулому, відчуття гордості за свою країну поділяється по партійній лінії. Серед демократів лише 29 відс. висловили надзвичайну гордість, а 26 відс. сказали, що вони дуже гордяться. Серед республіканців більшість (60 відс.) висловила надзвичайну гордість, а 25 відс. сказали, що вони дуже гордяться. Серед незалежних виборців 33 відс. висловили надзвичайну гордість, а 31 відс. сказали, що вони дуже гордяться. („www.gallup.com”)

Політика умиротворення Путіна до добра не доведе

Борис Соколов

Вершинна зустріч НАТО у Вільнюсі завершилася. Головне питання – яку користь вона принесла Україні? Мабуть, єдиним помітним досягненням є обіцянка скасувати для України Плян дій щодо членства в НАТО (ПДЧ), що, звичайно ж, має прискорити вступ України. Але це станеться лише після того, як Україна отримає офіційне запрошення приєднатися. А от термінів у Вільнюсі не було визначено. Зрозуміло лише, що це станеться після закінчення нинішньої війни та після виконання Україною низки умов: наближення її збройних сил до стандартів армій НАТО, посилення цивільної контролі над ними, подальше зміцнення української демократії, зокрема, боротьба з корупцією.

Зауважу, що тут ми маємо справу з подвійними стандартами. Коли в НАТО не те що запрошувалися, а ставали повноправними членами кілька балканських країн, то рівень відповідності їхніх збройних сил вимогам НАТО був нижчим, ніж зараз у ЗСУ, рівень демократії там був не вищим за український, а корупція була сильнішою.

Очевидно, що причини невизначеності із запрошенням України пов'язані не з Україною, а з Росією, перед якою все ще відчують страх уряди деяких країн НАТО, і насамперед адміністрація Джо Байдена. Невипадково Володимир Зеленський перед початком саміту висловив побоювання, що саме запрошення України до НАТО може стати предметом торгів на переговорах з Росією.

Ухвалені у Вільнюсі документи про гарантії безпеки Україні – це не більше ніж декларації про наміри, які мають не більше юридичної сили, ніж сумнозвісний Будапештський меморандум. Фактично вони лише констатують нинішнє становище з постачанням Україні озброєнь, розвідданих та іншої допомоги з боку країн НАТО та інших союзників, на кшталт Австралії чи Південної Кореї. Але для того, щоб отримувати подібну допомогу в період після закінчення війни і аж до всту-

пу до НАТО, Києву доведеться укладати двосторонні угоди з усіма державами-гарантами. А для цього, своєю чергою, необхідно буде прояснити терміни, коли Україна увійде до НАТО. Може вийти замкнене коло.

Не було у Вільнюсі і оголошень про якісь принципово нові та великі за обсягом пакети військової допомоги Україні. Можна відзначити лише офіційне формування коаліції з навчання українських пілотів на F-16, яке має розпочатися у серпні чи на початку вересня у Румунії. Протягом місяця початок навчання гальмувався під різними надуманими приводами, і це робилося напевно з санкції США. Тепер є надія, що на початку 2024 року F-16 все ж з'являться на фронті. Крім того, Емануель Макрон оголосив про надання Україні французьких далекобійних ракет SCALP (радіус дії різних модифікацій – від 250 до 700 км), аналога британських Storm Shadow.

Оголошення Байдена напередодні саміту про початок постачання Україні касетних боєприпасів не можна вважати якимось проривом. Як визнав американський президент, цей захід суто вимушений, викликаний тим, що на американських складах добігають кінця звичайні боєприпаси. Касетні боєприпаси покликані вирішити проблему постачання снарядів Україні, доки американський ВПК не наростить їх виробництво. Касетних боєприпасів у США не менше 3.7 мільйонів, у тому числі 3 млн старіших M483A1 і 700 тис. новіших M864. Україні збираються дати лише M864, причому в першій партії буде лише 100 тис. снарядів.

На темп контрнаступу ЗСУ ці постачання навряд чи вплинуть. Річ у тім, що касетні боєприпаси приблизно в сім разів ефективніші за звичайні, тобто один касетний снаряд теоретично може замінити сім звичайних. Однак він ефективний лише проти піхоти та техніки, що знаходяться на відкритому просторі. Проти військ, прихованих в окопах, бліндажах та інших укріпленнях, а також у будинках,

(Закінчення на стор. 17)

Ключ у руці Путіна

Віталій Портніков

Можна довго й докладно аналізувати рішення Вільнюського саміту НАТО щодо інтеграції України, намагатися зрозуміти, як збільшиться військова допомога союзників і як виглядатимуть гарантії цієї допомоги – саме допомоги, а не безпеки, тому що гарантії безпеки забезпечуються 5-ою статтею Північноатлантичного договору і більше нічим. Звичайно, можна розраховувати, що Вільнюський саміт прокладає дорогу до саміту у Вашингтоні, під час якого запрошення до України вступити до НАТО все-таки прозвучить.

Але насправді головна формула євроатлантичної інтеграції України залишилася незмінною: спочатку закінчення війни, а потім вступ до НАТО. І ніяк інакше. І цю формулу керівники країн – членів альянсу навіть і коментувати не хочуть, вона здається їм зрозумілою.

Я зовсім не збираюся ставити під сумнів те, що для вступу до НАТО будь-яка країна має відповідати стандартам альянсу, не лише військовим, а й політичним (у тому, що деякі країни НАТО цим стандартам не відповідають, нічого хорошого немає). Саме тому запрошення до НАТО може означати пропозицію здійснити необхідні реформи. Але якщо не буде безпеки – то не буде й реформ. Тому ми й говоримо про „фінську” і „шведську” формулу, коли ці гарантії фактично починають діяти ще до вступу до НАТО.

Але положення про те, що вступу має передувати закінчення війни з Росією, – дуже дивний аргумент. Тому що ніхто не може пояснити, як має виглядати це закінчення. Вихід українських військ на міжнародно визнані державні кордони країни? Перемир'я на лінії розмежування? Політична угода щодо припинення конфлікту? Що влаштує

НАТО як ефективний доказ того, що війна закінчена? Та й як його члени знатимуть, що вона не почнеться знову? Адже якщо найбільший страх – втягнутися в конфлікт із Росією, то хто дасть країнам НАТО гарантії, що Росія знову не нападе на Україну після будь-якої угоди? А якщо вважається, що з НАТО Росія не конфліктуватиме, то хто заважає дати Україні ефективні гарантії безпеки ще до закінчення війни?

Політики і на Заході, і в Києві спільно стверджують, що Путін піде на переговори після успіху українського наступу, бо йому не буде куди подітися. По-перше, Путіну є куди подітися: війна на легітимній території Росії навіть не обговорюється, та й ресурсів на таку війну Україна не має. А по-друге, якщо Захід однозначно скаже Росії, що у разі припинення війни Україна буде прийнята в НАТО, а доки війна триватиме, вона напевно до НАТО не потрапить, то найефективніший інструмент, який запобігає вступу України до НАТО (і до Євросоюзу) (до речі, у його документах є теж свої гарантії безпеки), – це продовження війни та відмова від будь-яких переговорів з керівництвом України. Поки війна триватиме, доки політичної угоди не буде досягнуто – Україна так і залишиться в чистилищі, між Росією та Заходом, та ще й з військовим конфліктом (нехай навіть низькою інтенсивністю), забльоктованими портами та повітряним простором, відсутністю інвестицій та реальних перспектив.

І поки лідери західних країн дотримуватимуться своєї чудової формули щодо залежності інтеграції України до НАТО від припинення війни, ключ від цієї інтеграції буде зовсім не в руках Джозефа Байдена, Ріші Сунака, Олафа Шольца чи Емануеля Макрона. Зовсім ні. Цей ключ перебуватиме лише в одних руках – Володимира Путіна.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Малий біженець від великої війни

Анатолій Широков

Війна, немов страшний ураган: до десяти мільйонів людських душ зірвав він з України й розкидав по всіх континентах. Найбільше їх у Європі, а серед країн – у Польщі. Авторів цих слів теж довелося осісти в цій країні й пізнати „світлі“ й „темні“ сторони її життя. Доля звела тут із хлопчиком, про якого хочу розповісти.

Ярославові лише 10 років, але за цей короткий проміжок час встигнув вже багато пережити. Народився й перші роки свого життя провів у Дніпрі (колишньому Дніпропетровську). Йому не було ще й п'яти років, коли помер тато, на п'ятий рік після цього почалася велика війна. Мама, рятуючи дітей (в неї була ще старша донька), виїхала за межі України. Жінка була вже хвора, але не приділила належної уваги своєму здоров'ю. Внаслідок стресів і різкого погіршення здоров'я мама потрапила до лікарні у Гданську, де невдовзі й померла.

Ярослав мешкає нині у населеному пункті під назвою „Жерновська“, за п'ять кілометрів від міста Леба (на березі Балтійського моря). Хлопчик вже чудово спілкується польською мовою, він довірливий, жвавий і товариський. Ірміна з місцевої кав'ярні пригощала його морозивом, Янек (колишній рибалка) купував солодощі, а Анджей подарував велосипед. Я спостерігав за його реакцією: він спочатку не міг повірити, що то його власність, потім став обнімати й цілувати свого „ровера“. Зараз майже не злазить із нього. Серед українців запам'яталися двоє дівчат зі Львова – Оля і Настя, яким Ярослав настільки сподобався, що вони запросили його відвідати їхнє місто.

Ярослав із подарованим йому велосипедом.

Якою буде подальша доля хлопчика – сказати важко. Маму поховали на місцевому цвинтарі у Лебі. Приїхала бабця з України, яка оформляє „опіку“ над дітьми. Можливо він повернеться в Україну, в Дніпро (де у них власне житло), а можливо залишиться у Польщі. Назавжди. Одна із найбільших трагедій цієї війни – втрата не тільки чоловіків, а й жінок і, особливо, дітей, які можуть залишитися за кордоном. Хочеться вірити, що не всі. Бо без них майбутнє України, як незалежної й щасливої держави, неможливе.

Господарі Христина Лібергер та Іван Бойко.

З участю Швейцарії

Михайло Михайлинин

БЕРЕЖАНИ. – У невеликому селі Потутори місцевий господар Іван Бойко та Христина Лібергер зі Швейцарії створили спільне господарство „Жива земля Потутори“. Вони першими в Україні кілька років тому стали вирощувати і виготовляти органічну продукцію, відмовилися від застосування штучних добрив і хемічних засобів. Сюди навідуються люди з різних областей України, щоб відчутти поживну цінність та якість запашного хліба, олії, помідорів, пахучого сиру, молока та іншої продукції.

Бережанці разом зі швейцарцями привели в порядок занедбані поля, і тепер тут колоситься золотиста пшениця, дозріває гречка. Поруч пасуться доглянуті корови з їхнього господарства. Серед працівників ферми – молодий хлопець

(Закінчення на стор. 17)

Демонтували радянський меморіал

Меморіал в Золочеві до і після демонтування.

ЗОЛОЧІВ, Львівська область. – У місті демонтували радянський меморіальний комплекс вічного вогню. Про це повідомив депутат Львівської обласної ради Захар Милиник.

Він також повідомив, що інший радянський пам'ятник демонтували у селі Подорожне Стрийського району.

Українформ

АМЕРИКА | СВІТ

■ Стурбований голосами проти України

ВАШІНГТОН. – Конгресмен республіканець Майкл МекКовл з Техасу, який є головою Конгресового комітету для закордонних справ, сказав 17 липня, що він дуже стурбований тим, що деякі республіканці голосували проти допомоги Україні під час дебат 13 липня в Конгресі, коли конгресмен Мет Гейц намагався додати поправку до законопроєкту про видатки на оборону. В інтерв'ю газети „Вашінгтон Пост“ М. МекКовл сказав, що він „дуже стурбований“ тим, що 70 республіканців (із 222 в Палаті представників) підтримали пропозицію заборонити допомогу Україні в майбутньому. Конгресумен Марджорі Тейлор Грін намагалася додати поправку, щоб скоротити допомогу Україні на 300 млн дол.; її підтримали 89 республіканців. Жодна з пропозицій не пройшла. М. МекКовл сказав, що він „не може придумати гіршого послання Путінові“ в критичний момент війни, коли Україна веде контрнаступ для відвоювання територій, окупованих Росією. Згідно з недавніми опитуваннями 76 відс. американців кажуть, що перемога України є важливою, а 59 відс. підтримують військову допомогу їй. „Більшість республіканців все таки проголосували підтримати Україну, і це дуже важливо“, – сказав М. МекКовл. („The Hill“)

■ Президент ПАР проти арешту Путіна

ЙОГАНЕСБУРГ, Південна Африка. – Президент Південно-Африканської Республіки Сиріл Рамафоса 18 липня попросив у Міжнародного кримінального суду дозволу не заарештувати президента Росії Володимира Путіна. С. Рамафоса зробив таку заяву у відповіді на судовий позов, поданий опозиційним Демократичним альянсом із метою змусити уряд заарештувати російського президента, якщо той приїде до Йоганесбургу в серпні на вершинну зустріч економічної групи BRICS під проводом Росії та Китаю. „Росія ясно дала зрозуміти, що арешт її чинного президента буде оголошенням війни“, – йдеться в заяві С. Рамафоси. У березні МКС видав наказ на арешт В. Путіна за незаконну депортацію українських дітей із невідконтрольних Києву територій до Росії. ПАР входить до числа країн, які підписали Римський статут, що зобов'язує її виконувати рішення МКС і заарештувати В. Путіна після приїзду. Раніше віцепрезидент ПАР Пол Машатіле заявив, що влада країни переконує В. Путіна не приїжджати на зустріч BRICS. Водночас, за даними південноафриканської влади, Москва висловила проти пропозиції, щоб російську делегацію на саміті очолював міністер закордонних справ Сергій Лавров, а Індія та Бразилія висловилися проти перенесення зустрічі до Китаю. Кремль заявив, що формат участі В. Путіна у зустрічі в Йоганесбурзі покищо не визначений. (Радіо Свобода)

■ Підприємства покидають Сан-Франциско

САН-ФРАНЦИСКО. – Велика телекомунікаційна компанія AT&T оголосила 15 червня, що вона закриє свій бізнес в центрі Сан-Франциско 1 серпня. Вона долучається до ряду численних підприємств, які вирішили покинути місто в часі, коли там дуже зростає злочинність. Глобальна фірма одягу Old Navy 1 липня закрила своє підприємство в центрі міста після 25 років існування. На початку 2019 року в центрі міста в популярній околиці знаходилися 203 бізнеси. Від того часу понад 90 з них вже закрилося. Друга найбільша фармацевтична компанія в країні Walgreen останніми роками закрила п'ять своїх бізнесів у центрі міста через „організовану роздрібну злочинність“. Глобальний універсам Whole Foods у квітні закритий свій бізнес в центрі міста після одного року, бо компанія не могла „запевнити безпеку“ своїх працівників. Люксовий універмаг Nordstrom, який займає 312 тис. кв. стіп, також буде закриватись в серпні. Поліційні звіти вказують, що пограбування в місті зросли на 16.1 відс. в першій третині року. („Newsweek“, „San Francisco Chronicle“)

Розлад російського генералітету

В історії усе повторюється. Путін наслідує Гітлера, намагаючись захопити якнайбільше чужих земель, але історії не знає, що не раз вже показав у своїх вигадках про Україну.

Не знає й того, що у нацистській Німеччині генерали та їхнє найближче оточення розуміли згубність агресивних намірів та дій Гітлера й хотіли усунути його, щоб врятувати Німеччину. Змовники планували зміщення Гітлера після його наказу про напад на Чехословаччину, готували створення тимчасового уряду, а згодом проведення демократичних виборів. Один із змовників Евальд фон Клейст-Шменцин 18 серпня 1938 року літав у Лондон, щоб попередити британських політиків про агресивні наміри Гітлера. Переворот планувався на останні дні вересня 1938 року, але 28 вересня британський прем'єр-міністр Чемберлен погодився приїхати в Німеччину і провести переговори з Гітлером: „Велика Британія не оголошуватиме війну Німеччині“.

Західна Європа прагнула уникнути війни шляхом принесення у жертву східні держави. Гітлер завбачливо усував неприхильних генералів. Були звільнені фельдмаршали Федір фон Бок, Вальтер фон Браухіч, генерал-полковник Франц Гальдер, низка старших офіцерів. 20 липня 1944 року генерали усе ж підготували й провели замах на Гітлера, який був поранений, але уцілів і жорстоко розправився з супротивниками. Генералам не вдалося врятувати Німеччину від розгрому.

Путін не вірить у неминучий крах Росії й усуває генералів, які намагаються застерегти його від неминучої поразки. Генерали не проти самої війни, вони проти вищого командування. Своїм союзником генерали намагалися зробити Пригожина, але він не виправдав їхніх сподівань. Пригожинської суперсили забракло на те, щоб зняти Шойгу. Можливо корисно для України мати недолугого керівника чужого війська, але вона й сама зачищає ворожий генералітет. Щойно пішли у засвіти генерал-майор Олег Цоків, полковники Максим Харламов та Євген Тихо. Путін теж „зачищає“ кадри – у зв'язку з пригожинським заколотом для допитів було затримувано 13 старших офіцерів, 15 було відсторонено чи звільнено.

З критикою верховного командування виступив генерал-майор Іван Попов, командувач 58-ої армії. Його відсторонено. Слідом зняли з посади командира 106-ої гвардійської повітряно-десантної дивізії генерал-майора Володимира Селіверстова, генерал-майора Олександра Корнева.

Командир 90-ої танкової дивізії генерал-майор Раміль Ібатуллин та двоє його заступників затримані Департаментом військової контррозвідки. Силовики затримали полковника ФСБ Михайла Полякова, який очолював один із підрозділів ФСБ. Понад два тижні немає у публічному просторі генерала Сергія Суровікіна.

„Ці процеси можна лише вітати. Чим менше ініціативних бойових офіцерів, чим довше залишаються біля керма забронзовілі дундуки, тим швидше весь цей кошмар закінчиться. Якщо з ним не можуть покінчити солдати НАТО, побажаємо рашистам зробити це самим“, – написав 17 липня відомий політичний оглядач Дмитро Галко.

Кремль намагається позбутися офіцерів, підозрюваних у нелояльності до Путіна. „Зачистка“ серед найвищого керівництва армії є ширшою, ніж відомо громадськості.

Історія повторюється. Гітлерівські генерали намагалися рятувати Німеччину. Путінські генерали невдоволені ходом війни проти України. Фінал в обох випадках однаковий. Не стало Гітлера, не стане й Путіна.

СЛАВЕТНІ УКРАЇНЦІ

Михайло Старицький

Анатолій Чабан

Серед видатних діячів української культури однією із найзначніших постає для нас постать Михайла Старицького, який викликає подив і шану розмаїттям таланту, як на неосязному художньому полі, так і в інших сферах діяльності – поет і драматург, прозаїк і перекладач, організатор театральної справи, меценат і громадський діяч.

У поетичній спадщині Старицького основне місце посідає його громадянська лірика з виразними соціальними („Швачка“), патріотичними („До України“, „До молоді“) мотивами, з оспівуванням героїчного минулого („Морітурі“) чи протестом проти царизму („До Шевченка“). Окрема частина поетичної творчості письменника – його інтимна лірика („Монологи про кохання“).

Вищою оцінкою його поетичного надбання є визнання текстів, написаних ним, що стали народними піснями. Чи не найвідомішою є „Ніч така, Господи, місячна, зоряна“, („Ніч яка місячна, зоряна, ясна“), яка залишається в репертуарі видатних виконавців, аматорів сцени, простих громадян вже більше ста років. Музику для неї написав Микола Лисенко.

Про появу цієї пісні існує цілком правдива історія. Студентом молодий Михайло приїздить до Кліщинців. На вечорницях його вразила вродо селянки Степаниди. Молодий Старицький закохався. Місячної зоряної ночі під вербами біля Сули Михайло очікував красуню, і думки творили поезію:

„Ніч яка, Господи, місячна,
ясная, зоряна,
Видно, хоч голки збирай.
Вийди кохана, працю зморена,
Хоч на хвилиночку в гай...“

Михайло Старицький

Та доля їх взаємин не склалася – дівчина вже була заручена.

А ще серед народних його пісень „Ох, і де ти, зіронько та вечірняя“, „Туман хвилями лягає“, які написав М. Старицький. По праву епіграфом до його поетичної творчості можна привести поетичні рядки:

Нехай Україна у щасті буя –
В тім нагорода і втіха моя!

Поетичну творчість Старицький розпочав у 1865 році перекладами Генріха Гейне, Джорджа Байрона, Адама Міцкевича, російських авторів, сербських пісень та інших. Одночасно писав оригінальні поезії, друкуючи їх у галицьких періодичних виданнях. У Києві були надруковані казки Ганса Крістіана Андерсена в його перекладі (псевдонім М. Стариченко), збірка поезій „З давнього зшитку. Пісні і думи“ та інші. Значною подією було видання „Гамлета“ Вільяма Шекспіра в пере-

(Закінчення на стор. 9)

ІСТОРІЯ

Розстріл д-ра Миколи Лукіна з Гельмязева

Левко Хмельковський

Я знав лікаря-стоматолога з Гельмязева на Черкащині Миколу Лукіна. Ми познайомилися на площині філателії, були засновниками обласного товариства філателістів і брали участь у виставках, причому д-р Лукін неодмінно здобував відзнаки. Також від відзначався серед шахістів. Д-р Лукін був інтелігентною людиною, спокійної вдачі. Він не приховував, що під час Другої світової війни служив в Російській визвольній армії (РОА) генерала Власова і за це відбував 15-річне покарання у таборах Воркути. Для нас став прикрою несподіванкою арешт д-ра Лукіна. Розповідали, що його викликали до Черкас, в обласне управління охорони здоров'я, де на нього чекали агенти КГБ. Лікаря вивезли до російського міста Калініна (тепер Твер), де у січні 1975 року засудили до страти. У Гельмязеві залишились вдова і донька.

Пам'ять про М.Лукіна я беріг багато років, аж тепер натрапив на брехливий московський фільм „Обжалованию не подлежит. Фотограф“ 2022 року, в якому колишні чекісти

хизуються успішним „викриттям“ гельмязівського лікаря і його стратою. Водночас з фільму постає нелегкий життєвий шлях М.Лукіна. У 1941 році він був студентом університету в Казані, але німці напали на СРСР і його мобілізували в піхоту. У серпні 1941 року, контужений, він потрапив в полон. З табору Великих Лук він втік, але своє військо не наздогнав. Його спіймали і повернули до табору, де завдяки знанню німецької мови став перекладачем. У 1943 році в таборах для полонених генерал Власов формував РОА і Лукін пішов до антибільшовицького війська.

Підрозділ РОА, в якому був М. Лукін, направили до Франції, де він дочекався наступу союзних військ. Разом з ним перейшли у полон до американців 70 вояків РОА. Американці тоді не розуміли хитрощів суті більшовиків і видали цих полонених до СРСР. М.Лукін був засуджений у 1945 році на 15 років. Йому приписували злочини проти мирних мешканців СРСР, але ці звинувачення не підтвердились і його випустили

(Закінчення на стор. 14)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Рік без Елегії-Наталії Скочилиас У військовому шпиталі

11 липня ми пережили першу сумну річницю відходу до країни предків видатної представниці політичних і аналітичних еліт США, українки по народженню і по духу св. п. Елегії-Наталії Скочилиас, яка народилася у польському селі Маковицьку, в родині відомого українського діяча Івана Скочилиаса, пройшла повний шлях поневірянь та втеч від більшовицької деспотії крізь Європу і віднайшла тиху життєву гавань у Філадельфії, яка стала її другою Батьківщиною та стартовою позицією для видатних здобутків й звершень на теренах становлення й процвітання США і України.

Стрімкий захист бакалаврату і магістратури юної Елегії, а потім значні досягнення на теренах наукової і дослідницької праці широко відчинили їй двері до найвищих ешелонів владних структур та входження до числа провідних політологів та аналітиків, яким було довірено представляти США в Європі та інших регіонах, зокрема в Україні. І визначально, що вельми небагатьом фахівцям такого рівня щастило залишатися беззмінними консультантами цілої низки президентів США і їхніх політичних адміністрацій. Саме як довірений політолог і аналітик успішно працювала у сфері політичного аналізу, забезпечуючи мирні процеси в Європі, зокрема в Україні. Саме вона була засновницею Інформаційного документального центру НАТО у Києві.

Про рівень фаховості і попиту на її фактологічний і аналітичний багаж говорить той факт, що найвищі поса-

довці США перед будь-яким збройним конфліктом, який міг спалахнути чи спалахував у світі, консультувались у тому числі і з нею. А перелік найвищих урядових відзнак і нагород від урядів США та України вражає.

І хоч заслуги достойниці перед Україною не завжди озвучувались в офіційній чи друкованій документації через секретність тієї праці, але те, що вона була і залишилася до до самого кінця вірною і люблячою донькою України, є фактом доконаним. Бо любов до Вітчизни, як правило, витікає з дитячого виховання. А в її родині це було святиною. Участь у Пласті, в українському житті місцевих громад США.

Любила співати українські пісні, кохалася в українській вишивці та кулінарії, до останнього чекала добрих новин про перемогу Збройних сил України над московськими загарбниками. Мріяла і твердо вірила у щасливу долю милої своєї України.

А долю, як відомо, конем не об'їдеш. Була самотньою але всю нерозтрачену любов віддавала іншим. Зокрема любила і піклувалася сестрою Ромою і її дітками, а також дітьми і внуками покійної сестри Ліди. По змозі підтримувала всіх. Жартувала, що серед всіх родичів найбільше любить дівчинку Україну.

Споживає Елегія-Наталія Скочилиас у Філадельфії поруч зі своїми батьками – серед тиші, квітів і молитов, які линуть до неї з усього світу.

Галина Кавка-Прохна, приятелька покійної Філадельфія

Володимир Немерцалов, Одеса

У військовому шпиталі
Рози білі та червоні.
Їхні пахощі духмяні,
І зелені в них долоні.
У військовому шпиталі
Люди білі та зелені.
Я сюди прийшов, щоб кров'ю

Поділитися із вени.
Моє око геть не гостре,
І мій розум не військовий,
Проте кров моя потрібна -
Побратим я їм по крові.
У військовому шпиталі
Кедри, сосни та оливи.
Рози білі та духмяні,
Люди мужні та красиві.

Чудовий край – це Україна!

Мій рідний край, моя країна,
Чудовий край – це Україна!
Мої батьки там проживали,
Нелегку долю вони мали.
Землі вживати не давали,
Оте, що мали біля хати,
Лиш те могли собі вживати.
Моє дитинство там велось
Пізнати всього довелося.
Що нема Бога нам казали,
Червоні галстуки в'язали,
Ходити в церкву не давали,
Наглядачів там наставляли
У церкві, де були хрести.
Вони усі їх позривали,
Нас молодих усе дурили,
На Захід двері нам закрили:
„Свободи там ніхто не має,
Капіталізм всім заправляє.
Хто в СРСРі проживає,
Той кращого життя не знає,
Щоб вільно дихалось людині!“
Така мораль там і понині.
До інституту як вступати,
То комсомольцем мусиш стати
Якщо квитка того не маєш,
то що робити вже не знаєш.
Коли посаду якусь мати,
В Компартію треба вступати.

Що то обман, всі добре знали.
Та мимоволі всі вступали.
В Москві мудрець став говорити:
„Китайську мову треба вчити,
Бо та англійська – мертва мова“.
Така була у них розмова!
Коли ж народ від них звільнився
І від імперій віддалився,
Усі ми мали ту надію,
Що до свободи шлях відкрився.
Але недовго ми раділи
Рашисти знову навалили,
Щоб все назад те повернути
І нам рабами знову бути.
Багато зла вони зробили,
Людей багато вже згубили.
Про те вони не хочуть знати,
Тільки для себе славу мати.
Ніяк не можуть зрозуміти,
Що час не можна вже змінити.
Бо люди знають смак свободи
І проклянуть їх навіть діти.
У вас надії вже немає,
Весь світ Росію проклинає.
То вже нарешті схаменіться
І з України заберіться!

Василь Легкий
„Українське село“
Сомерсет, Нью-Джерзі

Перемога спокій принесе у хату

Петро Джерелянський

Друже мій, друже,
Вірний побратиме, друже,
Ми не скоримось навалі,
Східної орди новій навалі!
Тільки перемога,
Спільна наша перемога
Спокій принесе у рідну хату,
Справжній спокій в кожну хату!
Готувати зброю,
Грізну та могутню зброю
Слушну маємо нагоду,
Дуже слухну маємо нагоду!
Час вже повернути,
Злодій має повернути
Все, що захопив, – одразу,
Неодмінно – все та і одразу!
Друже мій, друже,
Вірний побратиме, друже,

Не здамося москалеві,
Хижому гидкому москалеві!
Смерть несімо москалеві,
Хижому гидкому москалеві!
* * *

Усім нам ще бракує
Жаданих щастя-долі,
І свята не існує,
Коли одні в неволі,
На інших смерть чатує...
Нам щастя усміхнеться,
Як пострілом мисливським
(Рука хай не здригнеться)
Страховисько кремлівське
Уцілить той, хто б'ється!
Розвалиться країна,
Довірившись катюзі...
Така крізь час картина
Відкриється нам, друзі:
Росія то руїна...

Петро Джерелянський

За кривду, що чинила
Проти мого народу,
Відчує гострі вила
(Скарають Бог, природа!)
Москва оскаженіла...

І матимемо свято
Та гасла незабутні:
Як жити, то завзято,

Дивитися в майбутнє,
Минуле пам'ятати!..
* * *

А де знайти того, хто нам підкаже,
Коли була найкраща та пора?..
Самі ж про себе, друже мій чи враже,
Не відають старі та дівчора.
Насправді – небагато є такого,
Що варто зберегти в своїй душі,
Хоч досить часом дотику легкого,
Який би спомин той розворушив...
Найкращі миті у скарбниці серця
Надійно зберігаю від чужих.
Одна із них – ті очі, мов озерця,
В яких кохання промінець застиг...
А інша мить (подібної немає,
Про неї згадую із Богом наодинці) –
Вона в скарбниці діамантом сяє...
Уперше проказав: „Я українець!“

Петро Джерелянський – псевдо українського літератора (публіциста, поета) і театрознавця Юрія Величка.

Пресфонд „Свободи“ за березень і квітень 2023 року

MARCH 2023			Pokinsky, Daria		East Elmhurst, NY		Sydorak, Jaroslaw		Hillsborough, CA	
\$	NAME	LOCATION	Total for March 2023: \$340							
200	Shklar, Eugene	Jacksonville, FL								
50	Kohut, Zenon & Zorianna	Edmonton, AB								
25	Bilas, Myron	Jenkintown, PA								
20	Tkaczuk, Bohdan & Oresta	Chicago, IL								
15	Gudz, Myron	Hartford, CT								
10	Gelecinskyj, Oleksandra	Minneapolis, MN								
	Lechicky, Sonia	Clifton, NJ								
			APRIL 2023							
30	Hlynsky, Boris	Vienna, VA								
25	Zaika, Laura Larysa	Cheltenham, PA								
20	Ferencevych, Chrystyna	Fanwood, NJ								
	Kinal, Oksana	Metuchen, NJ								
	Kuzel, Zenia	Rochester, NY								
	Nakonachny, Iwan	Parma, OH								

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Літній табір „Віра, надія, любов“

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 26-30 червня відбувся літній християнський табір „Веселі канікули з Богом. Віра, надія, любов“, який організувало Релігійне товариство українців католиків „Свята Софія“ США (ТСС А) у співпраці з сестрами чину св. Василя Великого. У заході, що відбувся в Духовному центрі сестер Провінції Христа Чоловіколюбця у Дженкінтавні, Пенсильванія, взяли участь 33 дітей віком від 6 до 13 років, серед них – діти-біженці, які прибули до США внаслідок війни в Україні.

Програму було створено з метою поєднання духовної та культурної спадщини українського народу. Діти аналізували значення віри, надії, любові та Божої премудрости в житті

Літній християнський табір „Веселі канікули з Богом. Віра, надія, любов“.
(Фото: Галина Василюк)

кожного християнина, молилися, вивчали пісні, танцювали, навчалися рукоділлю, робили трафаретні картини, взяли участь у майстер-клясах з виготовлення закодованих слів-вишиванок, ниткових горобчиків, намиста, грали в навчальні та рухові ігри, брали участь у конкурсі талантів.

Програму уклала й вела Ірина Іванкович, голова ТСС А, за активної підтримки аніматорів Товариства Андрія Сінгалеви́ча, Дениса Баранова, Вікторії Гудзенко, Владислава Нестора, Максима Татарчука, Марії Стеблини, Діани Кікелі, Павла Мазепи, Емілії Шніцер та семінариста Ніка Шарги. Впродовж року Товариство

„Свята Софія“ подбало про відповідний вишкіл аніматорів через організацію майстер-клясів. Катехитичні заняття підготували Богдан Василів, Франциска Шаблій та Ганна Довганюк. Побутове забезпечення надали сестри Йоанна Сослер і Лідія Савка. Літургії для дітей відслужили о. Володимир Радько та о. Василь Харук.

Це сьома ініціатива Товариства „Свята Софія“ у співпраці з Сестрами чину св. Василя Великого в царині духовного виховання молодого покоління українців. Захід підтримала Українська федеральна кредитова кооператива „Самопоміч“ у Філядельфії та благодійний фонд АУРА.

Товариство „Свята Софія“ США

Діти навчаються рукоділлю.

CHECK OUT UNA'S NEW ANNUITY RATES

AND REACH YOUR RETIREMENT GOALS!

NEW
MULTI-YEAR
GUARANTEED
ANNUITY (MYGA)

4.25%

3-YEAR MYGA

4.50%*

5 YEAR

2ND YEAR 4.00%

4.75%*

7 YEAR

2ND YEAR 4.00%

5.25%*

9 YEAR

2ND YEAR 4.50%

3RD YEAR 4.00%

EFFECTIVE 04/03/2023

MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.
RATES SUBJECT TO CHANGE.
NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • WWW.UNAINC.ORG • 800.253.9862

STAND WITH UKRAINE

Михайло Старицький

(Закінчення зі стор. 6)

кладі Старицького. Всього ж власних поетичних творців мистця більше ста, які чарують читачів своїми неповторним звучанням та неперевершеним змістом.

Наступною чеснотою М. Старицького була його громадська діяльність. В її основі стало глибоке розуміння становища української людини, прагнення захистити й просвітити її, що розбудило його національну, громадянську свідомість, спонукали, як і багатьох українських інтелігентів того часу, до активної праці в недільних школах, народних бібліотеках, театральних гуртках, до збирання мовних, етнографічних матеріалів, діяльного членства в київській „Громаді“.

З 1871 року Старицький організовує разом з М. Лисенком Товариство українських сценічних акторів, яке давало вистави українських авторів, і в це в той час, коли українська мова, література була під імперською забороною Валуєвського циркуляру та Емського указу. Особливим успіхом користувалася музична комедія „Різдвяна ніч“ – лібрето М. Старицького за М. Гоголем, музика до якої написав М. Лисенко.

Саме захоплення українським театром стає смислом всього подальшого життя. Спочатку на рівні аматорських колективів, а у серпні 1883 року М. Старицькому було запропоновано очолити першу національну професійну трупу, більш відому як Театр корифеїв. Режисером його був Марко Кропивницький. Старицький продав свій маєток у Карлівці і майже всі виручені кошти потратив на потреби трупи. Актори трупи Старицького отримували гонорари такі ж, як і актори на імператорській сцені, мали найкращі декорації та костюми. Театр Старицького гастролював по всій Росії з величезним успіхом. Вистави українського театру, в яких брали участь М. Заньковецька, М. Кропивницький, М. Садовський, П. Саксаганський та інші видатні актори мали шалений успіх.

Однак через декілька років трупа розпалася. М. Кропивницький зі старшими акторами створив власний театр. Подією, що однією із причин стала відмова М. Старицького віддати старшу доньку 20-літню Марію за 60-літнього М. Кропивницького.

Та все ж Старицький більш нам відомий як драматург. Можна поділити його драматичну спадщину на дві частини. Перша із них – це переробки мало-сценічних творів авторів, а також інсценізація творів М. Гоголя „Тарас Бульба“, „Сорочинський ярмарок“, О. Шабельської – „Ніч під Івана

Купала“, І. Крашевського – „Циганка Аза“, Е. Ожешко – „Зимовий вечір“ та інші. Слід зазначити, що це було творчим переосмисленням, а не механічним пристосуванням їх до сценічних вимог. А ще й тому, що такі переробки формально цензурній забороні не підлягали.

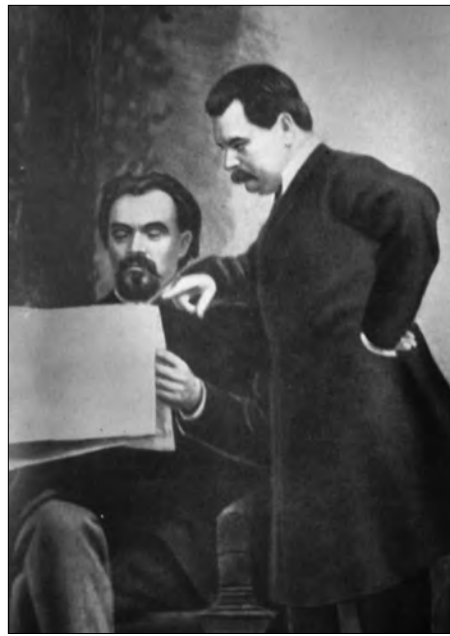
З поміж інших варто виділити одну із геніальних переробок, яка стала діамантом на сценах більшості театральних колективів України, це – знаменита комедія „За двома зайцями“, яка створена М. Старицьким за п'єсою І. Нечуя-Левицького „На Кожум'яках“, а ще були знамениті „Чорноморці“ за Я. Кухаренком та інші.

Друга частина його драматургічної діяльності – це авторство багатьох оригінальних драматичних творів, найсильніші з них соціальні драми „Не судилося“, „У темряві“, „Талан“, „Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці“, історичні драми „Богдан Хмельницький“, „Маруся Богуславка“. Вони є витребуваними і у наш час, знаходяться і репертуарних плянах багатьох вітчизняних театрів.

Однак найвищою вершиною творчої діяльності М. Старицького є його проза. Не применшуючи значення поетичної і драматичної спадщини М. Старицького в історії української літератури, необхідно підкреслити важливу роль письменника у розвитку художньої прози, що налічує близько 70 творів. Основна прозова тема письменника – це історія України від початку Визвольної війни середини XVII ст. до антикріпосницьких рухів на Поділлі у 1830-их роках.

Серед прозових творів варто виділити трилогію „Богдан Хмельницький“, історичну повість „Облога Буші“, які з-поміж інших творів М. Старицького на історичну тему мають найвиразніші тенденції соціально-реалістичного зображення дійсності, відповідності історичним реаліям, діалогію про Івана Мазепу, маючи на увазі, що для тогочасної вітчизняної літератури постать Мазепи як позитивного героя була неможливою. І справді, з великими труднощами М. Старицькому вдалося опублікувати лише дві частини задуманого твору – роман „Молодость Мазепи“ і роман „Руїна“ та роман „Разбойник Кармелюк“, в якому осмислюється постать ватажка антикріпосницького руху на Поділлі Устима під кутком зору духовних пошуків людини. Діяльність (в романі Івана) Кармелюка нічого спільного з розбійництвом не має.

Щоб краще зрозуміти значення такої уваги автора до української історичної тематики, потрібно врахувати ті конкретні умови, в яких ці твори писалися. Друга половина XIX ст., що почалася з арешту Т. Шевченка, відзначається як смуга жорстоких

Михайло Старицький (зліва) і Марко Кропивницький

репресій царського уряду, який, проводячи політику соціального і національного гноблення народів Росії, придушував будь-які прояви прогресивної української культури. Особливо жорстоко царська цензура переслідувала твори української літератури, в яких правдиво зображувалося героїчне минуле українського народу, зокрема період Визвольної війни середини XVII ст.

Поставивши нелегке завдання: історично правильно відтворити важливі для України події, що відбувалися в середині XVII ст., письменник успішно виконує його.

М. Старицький, використовуючи історичні і фолклорні джерела, досвід попередніх мистців, надзвичайно майстерно зумів поєднати грані історичної правди і художнього вимислу. Роман-трилогія „Богдан Хмельницький“ наскрізно пронизаний головною ідеєю: з виникненням козацтва і Запорозької Січі народ України дістав справжнього провідника у боротьбі проти польсько-шляхетського поневолення і турецько-татарських нападів. В кінці XVI-в першій половині XVII ст. саме козацтво виступає як нова суспільна сила і бере на себе процес державотворення в українських землях, наслідком якого стало функціонування української козацької держави в роки Визвольної війни середини XVII ст. Головні етапи Визвольної війни зображені ним в основному історично правильно. Романтичний характер, що присутній при їх зображенні, не применшує значення твору, а навпаки посилює його високий моральний підтекст. Такі ж оцінки можна вказати і про художньо-естетичні цінності інших історичних творів письменника.

М. Старицький народився 14 грудня 1840 року в мальовничому селі Кліщинці на річці Сула, нині Чер-

кащина, у дрібнопомісній дворянській родині. З дванадцяти років, через раннє сирітство, хлопчиком опікується дядько – Віталій Лисенко. Освічені Лисенки стають його другою родиною, а троюрідний брат Микола Лисенко – найкращим товаришем.

На формування світоглядних переконань М. Старицького багато в чому впливала родинна атмосфера демократичних поглядів, поваги до життя селян, українського слова. На роки навчання в Полтавській гімназії, Харківському, а згодом Київському університетах припадає знайомство М. Старицького з творами світової та вітчизняної класики (Т. Шевченка, Марка Вовчка, П. Куліша). Глибокий слід залишило спілкування М. Старицького з Олександром Лисенком (дядьком по матері), який свого часу, всупереч волі родичів, одружився з селянкою, був переконаним демократом і ревнителем національного відродження.

У 23 роки Старицький одружився з сестрою М. Лисенка Софією, вони прожили разом понад 40 років, мали п'ятеро дітей. Всі вони вирости достойними своїх батьків. Старша донька Марія – актриса, режисер, педагог, Людмила – відома письменниця, Оксана – викладачка музики, дружина міністра освіти Івана Стешенка, Ольга – померла в дитинстві, син Юрій – юрист. Помер М. Старицький у 1904 році від серцевої недуги. Похований на Байковому цвинтарі у Києві.

Трагічна доля спіткала родину Старицьких, яка в радянський час була винищена під корінь. Донька Людмила Старицька-Черняхівська, письменниця, у віці 73 років у 1941 р. були заарештована, померла при транспортуванні у товарному вагоні в концтабір, місце поховання невідоме; онука Вероніка Черняхівська розстріляна у 1938 році в Лук'янівській в'язниці; зять Олександр Черняхівський репресований у процесі СБУ (1930); донька Оксана у 1942 році доведена до смерті в казахстанському концтаборі; онук Ярослав Стешенко у 1939 замордований в колимському концтаборі; зять Іван Стешенко, міністер УНР, у 1918 розстріляний; донька Марія, спостерігаючи за тим, що відбувається з родиною, померла від нервового напруження у 1930 році.

Таким постає перед вдячними потомками великий син українського народу, видатний український романіст, поет, драматург, один із засновників першого українського професійного театру, який по достоїнству відноситься до славетних українців.

Анатолій Чабан, доктор історичних наук, професор

Президент Республіки...

(Закінчення зі стор. 1)

гуманітарну допомогу. Про постачання зброї досі не йшлося, оскільки Сеул побоювався, що допомога Україні може спонукати Росію чи Китай до посилення збройної підтримки Північної Кореї.

Президент Республіки Корея 15 липня відвідав Бучу та Ірпін, де зміг на власні очі побачити наслідки російської окупації.

„Але ж Буча та Ірпін – лише два з

тисяч українських міст, які зазнали ударів російського терору. Маштаб принесених Росією страждань і руйнувань – колосальний. Отже, колосальним має бути й маштаб глобальної співпраці для того, щоб повернути безпеку й гарантувати стабільний мир“, – зауважив Глава Української держави.

В. Зеленський відзначив, що Республіка Корея твердо підтримує суверенітет і територіальну цілісність України, надає значну політичну, безпекову, економічну та гуманітарну підтримку. Він також подяку-

вав Юн Сок Йолу за нові ініціативи щодо фінансової, технічної й гуманітарної допомоги Україні.

„Це й відбудова інфраструктури в Україні: шкіл, лікарень, житла, підприємств, усього того, що руйнують російські ракети та артилерія ворога... Звичайно, ми обговорили й економічну співпрацю – це й енергетика, залізниця і транспорт загалом, створення виробництв в Україні, локалізація, також макрофінансова сфера“, – наголосив Глава Української держави.

Він розповів, що вже виконується

домовленість про передачу Україні транспорту й техніки спеціального призначення, зокрема машин для розмінування.

Корейський лідер наголосив, що зараз важливо забезпечити безпеку й перемогу України в цій війні, і рівень оборонної допомоги з боку його країни цього року зростає.

Юн Сок Йоль також зазначив, що Українська формула миру має бути реалізована, і Корея виступатиме посередником у переговорах із країнами Глобального Півдня.

Радіо Свобода

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

**Скористайтесь з Наших Високих
Відсотків!**

**1-річний
сертифікат
5.00%
APY***

*Обслуговуємо членів кредитівки та українську
громаду з 1951 року!!*

*Пропонуємо кредити, депозити та картки Visa
за найкращими відсотковими ставками!*

Toll Free (888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APY – річні відсотки нараховуються за умови, що дивіденди залишаються на депозиті до закінчення терміну дії сертифікату. Штраф нараховується за дострокове зняття коштів з депозиту. Мінімальна сума для відкриття сертифікату становить \$500.00. Дані відсотки дійсні з 18 травня 2023 р. та можуть змінитися в будь-який час.

MAIN OFFICE:

108 Second Ave
New York, NY 10003
Tel: (212) 473-7310
Fax: (212) 473-3251

ASTORIA:

32-01 31st Ave
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

LINDENHURST:

225 N 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

UNIONDALE:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

KERHONKSON:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government. NCUA National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Пластуни провели дворічну „Зустріч“

Ігор Слабіцький

ІСТ-ЧЕТГЕМ, Нью-Йорк. – Жіночі та чоловічі морські курені Пласту Української скавтської організації провели свою дворічну „Зустріч“ 23, 24 та 25 червня на мальовничій пластовій оселі „Вовча Тропа“. Були присутні 67 пластуни і пластунок з 10-го і 25-го куренів „Чорноморці“, 40-го і 16-го куренів „Чорноморські хвилі“.

Ті, що прибули в п'ятницю, провели пламбу на білих водах по річці Дірфілд. Увечорі насолоджувалися жвавим спілкуванням, яке тривало до пізньої ночі.

На початку суботнього засідання хвилиною мовчанки вшанували тих, які віддали своє життя, борючись за Україну, особисто Тараса Гаврилишина („Айсберга“), члена куреня „Чорноморці“.

До пластуни звернувся голова Пласту-КПС Андрій Козак. Заслужені нагороди вручав „Морський вовк“ Дам'ян Гандзій. З курінним сеньйорів Ростиславом Слабіцьким та курінною сеньйоркою Оксаною Андерсен обговорили пляни вишколу виховників „Морського табору“ цього літа, Міжкрайову пластову зустріч 2023, святкування 100-річчя

Члени пластових куренів „Чорноморці“ та „Чорноморські хвилі“ 24 червня на пластовій оселі „Вовча тропа“. (Фото: Дам'ян Гандзій)

заснування куреня „Чорноморці“ у 2027 році та 100-річчя „Морського табору“ у 2028 році. Технологія дозволила морським пластунам в Україні приєднатися та передати „привітання“ тим членам, які служать солдатами, офіцерами та лікарями у війні за свободу в Україні.

У суботу після обіду братство сеньйорського куреня зробило

пластові оселі. Багато рук і швидка робота створили багатство нових дерев'яних підлог до шатер таборовиків цього літа.

Чоловічі та жіночі курені також провели свої щорічні збори, обговорити майбутні пляни та обрали нових провідників. Курінною 16-го куреня „Чорноморські хвилі“ обрано Софію Космос Зунт, а курінним 25-го

куреня „Чорноморці“ обрано Стефана Слабіцького. Всі чотири курені погодилися організувати та провести майбутнє Свято весни для Пласту на морську пластову тему, а курінь „Чорноморські хвилі“ буде очолювати ці зусилля.

Зустріч закінчилася в неділю з сердечним закликком „Доброго вітру!“ для всіх.

Сеньйори будують підлоги до шатер таборовиків 24 червня на пластовій оселі „Вовча тропа“. (Фото: Олег Денисик)

Чорноморці сеньйори – пламба на білих водах по річці Дірфілд. (Фото: Олесь Оришкевич)

В Україну доставлено 4 тонни гуманітарної допомоги

СОМЕРСЕТ, Нью-Джерсі. – З благословення Митрополита Української православної церкви США та діаспори Антонія, Правлячий архиєрей Західної єпархії та голова Консисторії УПЦ США Архиєпископ Даниїл виділив кошти для надання невідкладної допомоги людям, які страждають в Україні.

Запакували та доставили понад 4 тонни найважливіших товарів у охоплені війною райони України. Серед доставлених речей були ковдри, подушки, стерильний хірургічний одяг та рюкзаки. Вартість доставленої допомоги становить понад 190 тис. дол. (170 тис. євро), і вона була отримана та доставлена завдяки зусиллям Львівського деканату Православної церкви України під керівництвом декана Львівського деканату протоєрея Олега Древняка.

Доставка найважливіших товарів у охоплені війною райони України. (Фото: УПЦ США)

Під час останньої поїздки до Німеччини Архиєпископ Даниїл зустрівся з представниками різних

благодійних установ у Мюнхені, а доставці гуманітарної допомоги сприяв о. Олександр Смоктунович, секре-

тар Української православної єпархії Західної Європи УПЦ в діаспорі.

УПЦ США

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Провідники УПЦ США відвідали Австралію

Митрополит Антоній та Архієпископ Даниїл з парафіянами Австралії. (Фото: Катя Соломко)

9 липня українська православна парафіяльна громада Покрови Пресвятої Богородиці міста Стратфілд Сідней, Австралія, вітала Митрополита Антонія та Архієпископа Даниїла на Літургії. Їх зустріла біля дверей храму голова парафіяльного сестрицтва Павла Зелінська та голова Церковної ради Богдан Володимирів разом із Назаром і Володимиром від вівтарних служб. Під час Літургії, яку співав церковний хор під керівництвом Гаррісона Таранека, люди духовно наставлялися проповіддю Архієпископа Даниїла, який наголо-

шував на тому, як ми завжди повинні боротися зі спокусами світу, зростаючи на образ Божий через з'єднання один з одним у душі любови.

З благословення Митрополита Антонія грамотами були нагороджені працюючі парафіяни Свято-Покровської парафії в Стратфілді, а також парафіяни церков св. Афанасія у Гранвілі і св. Миколая Тернера.

Після Літургії сестрицтво запропонувало обід, де присутні слухали Архієпископа Даниїла, який розповів про церковне життя та допомогу братам і сестрам в Україні.

В Ізраїлі скасовано концерти Ольги Бузової

В Ізраїлі скасовано концерти співачки, яка підтримує російську агресію в Україні. Дирекція тель-авівського концертного майданчика „Ангар 11“ за день до концерту російської співачки Ольги Бузової повідомила про скасування. О. Бузова у соціальних мережах а заохочувала дії російського уряду та російських військ в Україні.

Напередодні громадська організація „Israeli Friends of Ukraine“, а також приватні особи ініціювали протести проти концертів О. Бузової в Ізраїлі, звинувачуючи її у підтримці російської агресії проти України.

Концерти О. Бузової були скасовані в Хайфі та Беер-Шеві, проте керівництво „Ангар 11“ (Тель-Авів) до останнього моменту відмовлялося піддаватися на вимогу ізраїльтян, які протестували проти гастролей в Ізраїлі співачки, яка активно підтримує російську агресію в Україні.

Тільки після того, як за кілька днів до заходу було заявлено про проведення біля клубу під час концерту акції протесту, в „Ангар 11“ повідомили про скасування.

Нова репатріантка з України Таня Кумок, одна з активісток, що боролися за скасування концертів, написала на сторінці „Ангара-11“ у фейсбуці: „До Ізраїлю плянує приїхати з гастроллями російська співачка Бузова, яка дуже активно підтримує тирана Путіна та його злочинну агресію. Вона також виступає на окупованих

українських територіях У своїх піснях Бузова висміює співвітчизників, які відмовляються вбивати мешканців сусідньої держави. Ми, прості люди, які лише бажають світу, не можемо зупинити російські ракети, що летять на Україну. Але ми можемо зупинити розпалювачів війни та не дати ступити їм на територію Ізраїлю“.

„Вісті“ розшукали ізраїльського продюсера концертів Юлію Кірсанову. У розмові з кореспондентом вона спочатку відмовилася коментувати ситуацію, запропонувавши адресувати всі питання московському директору виконавиці, проте потім погодилася відреагувати.

„За мною ніхто не стоїть, – пояснила Кірсанова, для якої концерти Бузової були першим продюсерським досвідом. – Я все організовувала сама, взяла позички, домовлялася із залями та розповсюджувачами квитків“. Водночас Кірсанова підтвердила повідомлення про те, що деякі квитки пропонувалися за півціни чи безкоштовно.

Після повідомлення про скасування тель-авівського концерту Ганна Жарова, співголова „Israeli Friends of Ukraine“, помістила на свій сторінці у фейсбуці знімок офіційного повідомлення про це від російських продюсерів і написала: „Так має бути з кожним артистом, хто підтримує російських військових злочинців!“

„Вісті“

Український хутір в Тель-Авіві

На фестивалі „Етно-хутір“. (Фото: „Ізраїльські друзі України“)

Світлана Глаз

ТЕЛЬ-АВІВ. – 23 червня в Ізраїлі відбувся сьомий „Етно-хутір“, який має за мету об'єднати українців, що живуть за межами України постійно та тимчасово, симпатиків України, показати народні традиції у картинах, вишиванках, книгах, стравах, піснях. Бажаючих долучитися до української культури так багато, що організаторам громадської організації „Ізраїльські друзі України“ довелося вже вдруге шукати просторіше приміщення. Сотні людей приїхали з різних куточків Ізраїлю та України, аби спілкуватися та підтримати Україну: словом, пісню, грішми. Зібрані кошти підуть на допомогу ЗСУ.

Чаркою української горілки та куснем сала нас зустріла гостя з України, моя добра приятелька Наталія Попова, очільниця Міжнародного волонтерського логістичного центру „Марлог“, члени якого роблять багато для ЗСУ. Вона розповіла: „Ми знайомилися, спілкувалися, розповідали правду про Україну та війну. Надихалися підтримкою ізраїльських друзів. Дарували подарунки і ярмаркували привезеними з України сувенірами.“

Працювали-торгували українські та ізраїльські волонтери „Марлогу“ на 4-ох локаціях. Заробили в Ізраїлі

на тактичну медицину 5,474 дол., зокрема, мистецький фронт – мотанки, сувеніри, зроблені власноруч майстрами в Україні – 922 дол., сувенірна продукція з українською символікою – 2,690 дол., гастрономічна полиця „Волинські пригощання“ – 1,390 дол., дитячі іграшки і картини – 472 дол. Дякуємо всім в Україні, хто подарував свої вироби на „Етно-хутір“ для благої справи!

Щиро дякуємо нашим партнерам „Ізраїльським друзям України“ за запрошення на фестиваль, теплий, дружній прийом, за щирі обійми, за неймовірні емоції і підтримку України. В далекій країні робиться велика справа! Щира дяка Ізраїлю!”

Говорили зі сцени проф. Вольф Москович, ізраїльський волонтер-медик Михайло Ратинський, що вже другий рік допомагає рятувати українських воїнів. „Ми постійно під обстрілами, – говорив він. – Були дні, коли поранених українських воїнів було понад 100. Ми виносили їх з-під шаленого вогню, надавали першу допомогу і відправляли в шпитали. Це страшно, це боляче, але Україна перемає!“

Воїн Андрій Хом'як, який проходить курс реабілітації після важкого поранення в одному з медичних

(Закінчення на стор. 14)

Танцюють Андрій Хом'як і Анна Жарова. Справа в інвалідному візочку – Андрій Хом'як, який в Ізраїлі проходить курс реабілітації після важкого поранення.

Спеціальна
програма від уряду
(DPP Program)

ДЛЯ ТИХ ХТО
КУПУЄ
НЕРУХОМІСТЬ

ДО
\$10,000
ДОПОМОГИ

Якщо ви хочете придбати дім, маєте стабільний дохід та добру кредитну історію, кредитівка «Самопоміч» та Federal Home Loan Bank of Chicago можуть вам допомогти заощадити. Завдяки програмі Downpayment Plus, при покупці житла ви можете отримати до \$10,000 для оплати початкового внеску на іпотеку та на витрати за закриття "closing fee", якщо відповідаєте всім вимогам програми.

Зверніться до одного з наших кредитних спеціалістів про програму Downpayment Plus, щоб дізнатись чи ви кваліфікуєтесь. Основні вимоги програми в себе включають:

- Внести щонайменше \$1,000 на вашу іпотеку.
- Пройти коротке навчання та консультування покупців житла перед покупкою.
- Ваш майбутній будинок повинний бути вашим основним місцем проживання.

Дізнайтеся, чи ця
програма саме для вас:
або за телефоном: 888-222-8571

Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622
5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108
50 W. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 (opening in 2023)

SELFRELIANCE.COM

773-328-7500
773-589-0077
847-359-5911
630-307-0079
888-222-8571

734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091
11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322

973-373-7839
201-795-4061
973-887-2776

586-757-1980
313-366-0055
248-487-0330

Український хутір...

(Закінчення зі стор. 12)

закладів єврейської держави. Юнака на фестивалі охрестили „непереможний“. На його обличчі посмішка, очі сповнені надії та віри. Сидячи в інвалідному візку, він вправно танцював з очільницею „Ізраїльські друзі України“ Анною Жаровою.

Присутні спілкувалися за варениками, продавали найрізноманітніші сувеніри – від вишиванок до пакетів з логотипом літака „Мрія“.

Волонтерський гурт „Вишиванки княжого граду та меценати для солдатів“ представили проєкт роботи в рамках реабілітації матерів та дружин загиблих українських воїнів. Представник проєкту Ірина Смірнова поділилася своїми позитивними враженнями від українського фестивалю в Тель-Авіві і сказала про теплу, гостинну атмосферу найпотужнішої української культурної події в Ізраїлі, яка вже кілька років підряд об'єднує ізраїльтян та українців і стала міжнародним родинним святом.

Грамоти-подяки, які одержали А. Жарова та Вячеслав Федьдман – це заслуга всіх причетних до цієї робо-

На фестивалі „Етно-хутір“. (Фото: „Ізраїльські друзі України“)

ти. Так сказала А. Жарова, отримуючи нагороду. Вона мала на увазі і тих, хто все це привіз, розмістив, оформив, зліпив, зварив, подав, продав. Це і фотографів Тетяну Гур та Бориса Боделка, які зафіксували моменти заходу для історії українсько-ізраїльських відносин і про ведучих Катерину Трушик та Інесу Шаповалову, які тримали тонус заходу впродовж багатьох годин, про тих, хто прийшов підтримати Україну. Окрасою заходу стали артисти, співаки, музики. Сподобався виступ

акапельного гурту „The Pitches“ з Холону. Дівчата заспівали українські пісні та на івриті „Червону калину“, яка вже стала непереможним символом цієї страшної війни. Оплесками зустріли співаків з України – Світлану Весну та Сергія Лазаревського. Світлана заспівала відомі українські пісні та нові, які передають страшне сьогодення словом, музикою, душею, а Сергій, молодий талановитий співак, запевнив, що як „згинуть вороги то всім буде свято, казав мені тато“ і це про-

звучало, як наказ, заклик до знищення ворога та звільнення України від сусіда-супостата.

На заході звучали гимни України та Ізраїлю. Прапор України, на якому підпис генерала Залужного, люди тримали в руках, обіймали його, цілували, фотографувалися з ним. І в такий спосіб летів посил підтримки Україні з Ізраїлю, який допомагає, молиться та має надію, що на наступному „Етно-хуторі“ ми будемо говорити про мирну Україну, її перемогу, волю, стійкість, мужність.

Кримський міст...

(Закінчення зі стор. 1)

ймовірно, ускладнили російську логістику з Криму в тиллові райони Запорізької та Херсонської областей в розпал українського контрнаступу, що триває на півдні.

Керченський міст проходить уздовж однієї з двох наземних ліній зв'язку, що підтримують південне угруповання військ Росії, а інший маршрут проходить через окуповані Донецьку, Запорізьку та Херсонську області. Той маршрут матеріально-технічного забезпечення, що залишився, тепер є єдиною точкою постачання для великої кількості механізованих російських сил на півдні України.

Російська окупаційна „влада“ спрямувала інтенсивний цивільний рух із захопленого Криму на територію РФ через тимчасово окуповані південні райони України, а російські джерела розповідали про великі затори у Джанкойському районі півострова та підконтрольній росіянам території в Херсонській області у бік Мелітополя.

18 липня в уряді РФ заявили, що відновлення Кримського моста з коштуватиме 1.3 млрд рублів. Як повідомляє Кримськотатарський ресурсний центр, у тимчасово окупованих Феодосії та Керчі розгорнули 34 пункти тимчасового розміщення для тих, хто чекає своєї черги на пором через Керченську протоку.

Після удару по Кримському мосту залишається загадкою, які саме апарати використали для цього. Вибухи сталися вночі, тож відеозаписів не залишилося. Можна впевнено гово-

рити лише про те, що це були безпілотні, або, як кажуть про плавзасоби, безекіпажні катери, начинені вибухівкою.

На Кримський міст, згідно з однією з версій, яку написала газета „Коммерсант“, всього було дві атаки. Під час першої до мосту намагалися прорватися дистанційно керовані гідроцикли з вибухівкою. У другій атаці застосовувалися „досконаліші штатні бойові, а не саморобні апарати“. Вибухи сталися на поверхні води за кілька метрів від прольоту і були настільки сильними, що призвели до пошкодження залізобетонної конструкції. Тому під час обговорень у пресі звучали різні оцінки кількості вибухівки, необхідної для такого ураження, але скрізь йшлося про кілька сотень кілограмів – аж до 500.

Максимальна дальність гідроциклів, за підрахунками різних джерел, становить приблизно від 130 до 270 км. Водночас, вага, яку може перевозити гідроцикл великих моделей, становить для близько 270 кілограмів. Тому багато коментаторів засумнівалися, що міст можна було б підірвати одним або двома гідроциклами.

Раніше Україна вже застосовувала безекіпажні апарати проти російських сил на морі. Найуспішнішою атакою був рейд безекіпажних катерів 29 жовтня 2022 року, коли кількома апаратам вдалося прорватися до стоянки кораблів і, за даними британської розвідки, пошкодити тральщик „Іван Голубець“ та фрегат „Адмірал Макаров“. Після цього ЗСУ здійснили ще кілька спроб атакувати Севастополь.

Радіо Свобода, Еспресо, УНІАН, „BBC News Україна“, Комерсант

ство не могло не викликати інтересу росіян. 22 жовтня минулого року російські війська завдали три ракетні удари по енергетичному об'єкту, який забезпечував живлення комбінату та низку населених пунктів Кіровоградської та Миколаївської областей. 31 листопада підприємство змушене було призупинити свою діяльність.

Розстріл...

(Закінчення зі стор. 6)

через 10 років. Відтоді він жив і працював в Україні. Коли це він міг скоїти злочини, сидючи у таборі для полонених?

І отут відкривається прихований зміст усієї історії. Слідчим з КГБ було прикро, що вони у цій справі програли. Вони почали накручувати свої вигадки. Отож у Калінінській області служив у каральній команді якийсь Ніколаус, який при свідках застрелив полоненого комісара Журавльова. 10-річний хлопчик Василько чув, як німці називали того чоловіка Николай Александрович (трохи дивно для німців і для хлопчика). Слідчі вхопилися за це свідчення і почали гарячково шукати Миколу Олександровича, тим більше, що Ніколаус загинув. А М.Лукін звернувся до університету в Казані з проханням підтвердити, що він там вчився до війни, подав свою адресу в Гельмязеві. Далі був арешт, суд і розстріл. При арешті Лукін сказав: „Я вже своє відсидів“.

Фільм розповідає про те, як слідчі перекаляли на М.Лукіна свої звинувачення проти Ніколауса. Свідки підтверджують скоєне Ніколаусом, але не впізнають його в особі Лукіна. Режисер фільму Антон Гришин мон-

тує до стрічки кінохроніку часів війни і навіть кадри з художніх фільмів про злочини нацистів, щоб посилити враження. Окремі сцени „звірств нацистів“ грали у фільмі сучасні артисти. А М.Лукін у цей час сидів за ґратами табору полонених.

У фільмі є ще випадок, коли Лукін нібито хотів дати хабар слідчому у вигляді годинника, захованого у згортку ниток. Показано документ: пояснення слідчого про цей випадок. Розповідають, що М.Лукін мав приятель з племінницею генерала Де Голля, і вона подарувала йому той годинник. Я не маю сумніву, що слідчий виявив при обшуку і привласнив годинник, але потім був змушений писати пояснення, що то, мовляв, був хабар.

Учасники фільму: капітан 1 рангу УФСБ по Тверській області Анатолій Костін, полковник запасу ФСБ РФ Володимир Каталіков, підполковники МВС РФ Дмитро Жуков та Іван Ковтун, завідувач катедри кримінальної психології одного з московських університетів Сергій Єніколопов, актор Сергій Маховиков у ролі слідчого.

Чому раптом Москва випустила цей фільм? Тому що виникла потреба показати силу служби безпеки, яка служить опорою режимові Путіна. Ще й на Україну гавкнути у розпалі війни.

Митрополит Епіфаній...

(Закінчення зі стор. 3)

духовенство.

Наприкінці богослужіння Митрополит Епіфаній вручив високі церковні нагороди добродіям, а також іменний хрест почесному настоятелю храму протоєрею Петру Дмитруку.

У своєму слові Владика наголосив на важливості події, що сталася у духовному житті Сміли рік тому, коли громада Покровського храму спільно з настоятелем доєдналася до Православної церкви України.

Настоятель храму о. М. Середич

висловив вдячність високому гостю за візиту та побажав сили й надалі розбудовувати помісну Українську православну церкву.

Цього ж дня Предстоятель завітав у споруджуваний храм на честь святої мучениці Євгенії. Митрополита Епіфанія радо зустріла громада, настоятель храму і військовий капелан протоєрей Богдан Степчук та народний депутат України Сергій Рудик, який є головним фундатором будівництва цього величного храму.

Митрополит Епіфаній підніс молитви за успішне завершення будівництва Дому Божого та побажав громаді сили довершити цю богоугодну справу.

Графіт з України

(Закінчення зі стор. 1)

У області вже діє подібне підприємство з видобутку графітової руди і виробництва графіту для промислових потреб – Заваллівський графітовий комбінат. Воно засноване ще у 1930-му році. Стратегічне підприєм-

МИСТЕЦТВО

На виставці – розмальовані тубуси

Ірина Липень під час відкриття виставки. (Фото: Ігор Філіпенко)

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – У Музеї мистецтв 30 червня відкрили виставку „Наш дім – Україна“. Всі її експонати – розмальовані тубуси від танкових снарядів. Авторка цих творів – мешканка Кривого Рогу Ірина Липень. Її

чоловік займається волонтерством, допомагає 19-й танковій бригаді, часто буває на передовій, звідки привіз такі тубуси.

І. Липень тубуси розмальовувала з дітьми-переселенцями із Херсонщини. У Музеї мистецтв виставили 45 розписаних тубусів.

Українки на виставці у Марселі

Мирослава Липа і Віктор Орлі.

Світлана Орел

МАРСЕЛЬ, Франція. – В галерії „Capitale & Victor Orly“ відкрилася виставка кропивницької фотографіні Мирослави Липи „В українській душі“ за участі Посольства України у Франції.

Віктор Орлі – творче псевдо Генадія Гребньова, який наприкінці 1990-их із напівзакритої ще країни виїхав у Францію і зумів стати там успішним художником. Спеціалізується на мариністиці. З початком широкомаштабного вторгнення допомагає Україні, збираючи і передаючи великі партії гуманітарної допомоги.

Мирослава Липа – молода талановита фотографія, яка лиш кілька років як заявила про себе цікавими оригінальними роботами. Ось як розповіла вона про 17 жіночих портретів, представлених на виставці: „Це виставка про те, що ми відчуває-

мо. Портрети жіночі – як уособлення самої України. Я не підбирала ці образи спеціально – просто фотографую людей, створюю їхні психологічні портрети, такі задумливі, сумні, меланхолійні. У цих фотографій немає назв. Так було задумано. Адже ці роботи побачать люди, які знаходяться в різних життєвих обставинах – хтось тікав з окупації, хтось виїхав на випередження, а хтось взагалі про війну лише чув. І кожен бачить на фото щось своє, розуміє по-своєму“.

Мирослава також зазначила, що її надихає, як гуртуються українці за кордоном та наскільки потужною є допомога французів. Під час відкриття виставки від імені України й українського народу вручили подяки тим французам, меріям, підприємствам та організаціям, які з перших днів повномаштабної війни допомагали і підтримували Україну.

Остап Лозинський помер на Різдво

Ярослав Стех

Остап Лозинський – це унікальна постать в нашій історії. Він не лише художник, куратор та співкуратор виставкових та видавничих художніх проєктів, ініціатор навчальних програм, майстер-класів і мультимедійних продуктів. Він своєю унікальністю здобув безсмертну славу.

О. Лозинський народився 3 квітня 1983 року у Львові, здобув освіту у Львівському державному коледжі декоративно-ужиткового мистецтва ім. І. Труша, продовжував навчання у магістратурі Львівської національної академії мистецтв, в Інституті народознавства Національної академії України. Був завідувачем сектору виставково-експозиційної роботи Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького, викладачем в іконописній школі Українського католицького університету.

О. Лозинський – не звичний художник, а глибинний мислитель. Властивістю його мистецтва було доходити до глибин людського почуття, робити саме життя кращим.

Останнім часом активізувалось молоде покоління іконописців, які тішать несподіваними концепціями та яскраво втіленими задумами (такою, зокрема, була виставка „Перехід“ за участі Олі Кравченко, Остапа Лозинського, Уляни Нищук-Борисяк) та інших мистців. Назагал сучасне мистецьке середовище Львова поділене на дві великі групи художників – „істинних“ та „модних“. В свою чергу „істинних“ можемо поділити на новаторів та традиціоналістів. Все це звичайно, умовно.

Про модних писати не хочеться. З новаторами дещо складніше, бо їхні пошуки потребують детального заглиблення у творчі прояви – саме до цієї категорії належить О. Лозинський. Його величезна перевага полягає у чітко сформованому світосприйнятті, яке побудоване на українському народному мистецтві, українському іконописі, українському станко художньому професійному малярстві.

Остап Лозинський

О. Лозинський щороку запрошував до себе на Різдво тих, хто розуміє сенс цього свята. З часом це стало доброю традицією – щороку 8 січня приходили друзі, друзі друзів, які привозили ще колядників та вертепи. До О. Лозинського на останню коляду прийшли друзі, художники, музиканти, актори. Це була гарна нагода зібратися в колі близьких людей, для яких важлива сама ідея свята – славлення приходу Ісуса Христа. 6 січня 2022 року до О. Лозинського прибуло багато його милих друзів. Та, на жаль, 6 січня стало сумним святом вечором – на 38 році життя О. Лозинський помер. Як повідомлено внаслідок ускладнень від коронавірусної інфекції.

Міський голова Львова Андрій Садовий розповів: „Кажуть, коли людина покидає цей світ у такі великі свята, то вона одразу потрапляє до раю. Нехай Остапу там буде світло і добре. А його роботи, як і пам'ять про нього, житимуть вічно. Світла пам'ять світлій людині!“.

Мистець не дожив трьох місяців до свого 39-го дня народження, похований на 75-му полі Личаківського цвинтаря у Львові. Вічна йому пам'ять!

Тривають важкі бої

(Закінчення зі стор. 1)

Американські касетні боєприпаси вже прибули в Україну і незабаром будуть готові до використання. Їх плянують застосувати у Бахмуті.

У ніч на 18 липня росіяни атакували Україну з південного напрямку шістьма крилатими ракетами „Калібр“ та 36 ударними дронами типу Shahed. Повітряні сили ЗСУ зни-

щили шість „Калібрів“, 31 ворожий ударний дрон Shahed-136/131 та один розвідувальний безпілотник.

Глава Пентагону Ллойд Остін відкрив 14-те засідання Контактної групи з питань оборони України у форматі „Рамштайн“. На зустрічі обговорюватимуть питання поставок Україні систем ППО та боєприпасів, збільшення військової допомоги, узгодження стратегії на довгострокову перспективу.

Укрінформ

В Грузії проти...

(Закінчення зі стор. 2)

участь у судовому засіданні. Було видно, як він сильно схуд під час перебування в лікарні.

Президент України Володимир Зеленський висловив обурення станом ув'язненого Саакашвілі та доручив Міністерству закордонних справ викликати посла Грузії в Україні, висловити йому рішучий протест

через знущання з Саакашвілі та запропонувати залишити Україну протягом 48 годин для проведення консультацій зі своєю столицею. 6 липня посол Грузії залишив Київ у відповідь на вимогу керівництва України.

12 липня прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький повідомив, що бригада польських лікарів розпочала у Тбілісі комплексне медичне обстеження Саакашвілі.

Укрінформ

НОВІ ВИДАННЯ

Роздуми над новою книгою про Марію Заньковецьку

Микола Гринь

Надія Онищенко. „З золотого гніздечка Заньковецької. Ніжинські родини в колі видатної актриси“. Ніжин. ПП Лисенко М. М. 2020.

Про геніяльну й знамениту на весь світ актрису Марію Заньковецьку (справжнє прізвище Адасовська) написано дуже багато. Що стосується віршів, то серед них особливо мені лягла на серце поезія Олександра Олеся. Саме він на 30-ліття праці артистки проникливо сказав:

*Де йшла вона –
там сходили троянди.
Куди дивилася – зірки.
Із сліз її займалися діаманти,
З зітхань – знімалися чайки.
Хто чув її, той чув наш степ
Зелений став у нашому гаю;
Той розумів наш біль і гнів шалений
І плакав в нашому краю.*

Авторка книги Надія Онищенко кожним рядком дослідження переко-нує читача, що увага до життя і творчості М. Заньковецької, яка в знак подяки і поваги до отчої землі в основу свого сценічного псевдоніму взяла назву рідного села Заньки на Ніжинщині, не випадкова. Ще б пак! Адже, посилається авторка на спогади представниці родини конструктора Сергія Корольова Наталії Сергіївни, у родині якої зберігали легенду про дружбу з М. Заньковецькою, вона вже в першому спектаклі грала і співала з таким почуттям, що в самої текли сльози, а зал ридав...

Голова Центральної ради УНР, перший президент Української Народної Республіки Михайло Грушевський назвав М. Заньковецьку справжньою царицею сцени. Письменник Антон Чехов, що неодмінно наголошував про своє народження в українському місті Таганрозі, називав її українською королевою, якої Україна ніколи не забуде. Він збирався писати для неї п'єси, українською мовою і цим піднести на небувалі вершини театр Кропивницького, в якому вона найдовше виступала. Хоч для неї і для слави українського театру вже писали Марко Кропивницький, Михайло Старицький, Іван Тобілевич, Панас Мирний.

Композитор Станіслав Людкевич говорив, що найбільших артистів ніхто не звільняв від того, щоб вони всі свої сили, все своє мистецтво присвятили своїй нації. Звісно, на правому фланзі цієї шеренги мистців він бачив М. Заньковецьку. Бо в період російського посиленого режиму і

українофобства саме вона – найвидатніша українська артистка того часу – була прикладом такого патріотизму й жертвності.

З книги „З золотого гніздечка Заньковецької“ постають цікаві факти, відомі з тих же досліджень істориків, краєзнавців і театрознавців. Так у 1882 році майбутня найперша народна артистка Української РСР дебютувала з небувалим успіхом на сцені театру М. Кропивницького в ролі Наталки Полтавки. А вже у 1886 році М. Заньковецька гостює з цим же театром у столиці тодішньої імперії Петербурзі. Вистави української трупи двічі відвідав імператор Олександр III з родиною і почетом. Він не стримував захоплення і пропонував їй місце в імператорському театрі з нечуваним на той час річним гонораром 24 тисячі рублів. Але навіть така велетенська сума не спокусила М. Заньковецьку. Вона послалася на погане знання російської мови та сильний український акцент у розмові.

Наступного року – шалений успіх на сценах Москви. Своєю грою вона викликала бурю емоцій, ентузіазму та захоплення не лише у масовій публіки, але й покорила серця світил російської інтелігенції. А серед них – Лев Толстой, Іван Павлов та мистці українського походження Ілля Рєпін і А. Чехов. Її знову запросили на російську сцену. І знову від майстрині сцени першої величини прозвучала відмова.

І вже в 1898 році М. Заньковецька виступала на першому Всеросійському з'їзді театральних діячів з доповіддю про тяжке становище українського театру як результат тиску і цензури, яка забороняла вистави про історичне минуле українського народу та про суспільно-економічні проблеми українського селянства, життя якого їй близьке і зрозуміле, адже й батька у вже згаданих рідних Заньках спіткала доля розореного діда.

Як тут не погодитися з думкою автора передмови „Розворушує при-спану пам'ять“, написаної до книги доктором філологічних наук, професором Миколою Тимошиком, про те, що ось яку силу мала й сьогодні має „ця дивовижна плеяда корифеїв українського театру, котру найбільше боялися північні завойовники. І зіркою першої величини в ній була наша видатна землячка Марія Заньковецька“.

Авторка цитує слова Головного отамана військ УНР Симона Петлюри і найбільш шанованого театрала Костянтина Станіславського, які наголошували про могутній талант

М. Заньковецької, який би зробив честь найкращій європейській сцені.

Зоря М. Заньковецької не згасає до цього часу і ще довго світитиме дороговказом для майбутніх поколінь прихильників Богині Мельпомени.

Авторка пише: „Заньковецька на сцені виразила біль української нації так само геніяльно, як Шевченко у слові“.

Витонченість фігури, незвичайна українська врода, обдарована чудовим драматичним сопрано, прекрасна дикція, тонка інтуїція, швидка спостережливість, вроджена особиста шляхетність, почуття міри – це далеко не повний перелік чеснот і принад справжньої майстрині сцени, про які йде мова в книзі Н. Онищенко. Саме це поставило її на перше місце не тільки серед корифеїв українського театру, але й зрівняло Заньковецьку із зірками світової слави. Про це переко-нує розповідає у наступних розділах й Надія Онищенко, авторка численних публікацій на краєзнавчу тематику у Ніжині, директорка Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою Ніжинського університету ім. Миколи Гоголя та редакторка науково-популярного журналу „Наш український дім“.

Просвітянка з різноманітних джерел по рисочці видобувала нові вкрай цікаві і напроход важливі для науки і правдивого зображення про життя і сценічну діяльність відомості про славу актрису. Вона зробила до назви книги інтригуючий підзаголовок „Ніжинські родини в колі видатної актриси“. Бо саме через названі родини не переривалася і до сьогодні живе слава театральньо-культурна традиція Ніжина.

Що ми, сучасне покоління українців та й попереднє, могло знати про Москвичових, Булиг, Малиш-Федорців, Грудин, Левченків, Сіриків, Проценків, Коломийченків, Лучицьких, Назарових, Богомольців? Це перший десяток звичайних і водночас незвичайних ніжинських родин, по долях яких пройшовся бульдозер комуно-більшовицьких репресій. Під ним були розчавлені талановиті, патріотичні особистості, яких доля звела з М. Заньковецькою, і про що майстерно, цікаво, детально вперше в сучасній науковій публіцистиці розповідає Н. Онищенко.

Не менш важливим внеском Н. Онищенко у відновлення справедливості щодо сценічного життя М. Заньковецької є повний розгром

тези окремих недоброзичливців чи заздрісників таланту актриси, які писали, що М. Заньковецька була заздрісна й не допускала поруч себе інших талантів. Це нісенітниця. Авторка книги переко-нує про це розповідає в нарисах. В одному з них „Ім'я як реліквія“ вона наводить вислів М. Заньковецької, яка свого учня і театрального послідовника Бориса Романицького називає „орлятком“ з „мого золотого гніздечка“. У нарисі про Оксану Булигу авторка цитує її слова із спогадів, коли після зіграння Оксаною першої ролі Мелашки в „Наймичці“ Заньковецька подала їй руку і мовила, що в неї талант, який треба розвивати і працювати над собою. А через два роки М. Заньковецька запропонувала Оксані Булизі разом готувати „Лимарівну“. Ту саму п'єсу, яку написав спеціально для Заньковецької Панас Мирний.

Після вистави „Наймички“ Тобілевича публіка винагородила новачка Лучицького-Оршанова гучним ревом овацій. А М. Заньковецька обсіпала молодого партнера поцілунками і сказала його батькові, що його син буде чудовим актором. Пророцтво великої актриси збулося.

Представниця цієї акторської династії Анжеліна Лучицька говорить, що її театальною вчителькою була „сама Марія Костянтинівна“. Як реліквію Анжеліна зберігала особисті речі Заньковецької: сценічні костюми, прикраси, які передала в Ніжинський краєзнавчий музей. Інша ж представниця цього роду Катерина на українській сцені майстерно продовжила типологію інтелігентності М. Заньковецької.

Проф. М. Тимошик наголошує, що „низка чи не вперше оприлюднених фактів і епізодів заслуговує на окремі дослідження. І це дає сподівання, що авторка не залишить порушену важливу тему й порадує читача новими результатами своїх невтомних і таких потрібних у нинішній, поки що, на превеликий жаль, не українській Україні, розшуків“. Побажаймо ж їй успіхів на цьому нелегкому шляху і підставимо плече дослідниці. І першим внеском у цю справу є моя аналіза архіву газети „Свобода“, де я відшукав низку цікавих досліджень про життя і геніяльну творчість нашої славної землячки, яка де не йшла, там сходили троянди та із сліз якої, за словами О. Олеся, займалися діаманти творчості і шани людей.

DNIPRO LLC.

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ

З участю Швайцарії

(Закінчення зі стор. 5)

Тарас Старко. Він рано залишився без батьків, доїть корови і доглядає за ними.

На полях господарства квітнуть 35 видів трав, з яких виготовляють чаї та приправи. Швайцарка підбирає композиції чаїв і придумує до їхніх ароматів душевні українські назви „Ранок срібносяйний“, „Зимові візе-

рунки“, „Вечір золотий“. Щоб зберегти природні властивості рослин, догляд за ними здійснюють вручну чуйні господині.

Юними помічниками у господарстві є учні Київської Вальдорфської школи „Софія“, які вчать любити рідну землю, щоб виростити своїми руками перший урожай.

Господарство з Потутор допомагає своєю продукцією воїнам на передовій, біженцям, які постраждали на війні, сиротам і хворим.

Політика умиротворення...

(Закінчення зі стор. 4)

касетні боеприпаси майже не приносять користі. ЗСУ ж під час контрнаступу головним чином доводиться мати справу з противником, що обкопався.

Про гострий дефіцит снарядів в української армії свідчить наступна статистика. За оцінкою відомого Ігоря Гірка-Стрелкова, заснованих на висловлюваннях Сергія Шойгу, зараз у Росії на рік виробляється близько 6 млн артилерійських снарядів, що становить 40-45 відс. від потреби. Це дозволяє відстрілювати на день близько 16.5 тис. снарядів. Крім того, велика кількість боеприпасів все ще залишається на складах російської армії, і річне використання цих запасів можна порівняти за обсягом з їхнього виробництвом. А США за 16 місяців війни поставили Україні 1.5 млн снарядів. Точних даних про довоєнні запаси та нинішнє виробництво снарядів в Україні немає, але відомо, що складські запаси майже вичерпані, а виробництво досягає в кращому разі сотень тисяч, але не мільйонів снарядів на рік.

Перевага Росії в артилерії могла б скоротитися, якби ЗСУ отримали американські ракети ATACMS із дальністю стрільби 300 км. Україна вже має далекобійні ракети Storm Shadow і SCALP з радіусом дії не менше 250 км. Однак це ракети класу „повітря-земля“, а літаків, на яких їх можна розмістити, дуже мало. А ось для ATACMS, ракет класу „земля-земля“, ЗСУ вже має кілька десятків

РСЗВ. Проте Байден так і не схвалив ці поставки, що стало, можливо, одним із головних розчарувань Вільнюського саміту. Аргументував він свою позицію досить дивно, заявивши, що Україні потрібні насамперед артилерійські снаряди, а не далекобійні ракети. Але дуже важко зрозуміти, яким чином одне може стати на заваді іншому. До того ж, ATACMS, вражаючи артилерійські склади, здатні зменшити російську перевагу в артилерії.

Невже у Вашингтоні ще побоюються, що постачання ATACMS та F-16 спровокують подальшу ескалацію? Заколот Пригожина показав, що Путін зараз навряд чи здатний на ескалацію. Здавалося б, Джо Байден та його адміністрація мають бути життєво зацікавлені у якнайшвидшій перемозі України. Якщо така перемога відбудеться не пізніше осені наступного року, вона може суттєво підвищити шанси Байдена на переобрання. Але для перемоги ЗСУ потрібні сучасні літаки та далекобійні ракети.

Схоже, частина адміністрації, а можливо, і сам Байден має ілюзію щодо можливості досягти якогось компромісу з Путіним, що, як вони вважають, буде легше зробити, якщо Україні не поставлятимуться американські літаки і далекобійні ракети. Насправді Путін, не зазнавши вирішальної поразки в Україні, на жодний компроміс не піде. У разі ж, якщо російська армія зазнає поразки, на компроміс не піде вже Україна.

Не виключено, що пригожинський заколот лише додав страху Байдену в тому сенсі, що на зміну Путіну може прийти хтось ще гірший і треба поспішати домовлятися. Але політика умиротворення Путіна до добра не доведе. А перемога України буде забезпечена лише тоді, коли США та деякі інші члени НАТО нарешті знімуть усі обмеження на надання військової допомоги Києву.

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OXSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 908-872-2192

email: stankouna2@gmail.com

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Відкрито скульптуру „Волонтер – це я“

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – Відкриття скульптури „Волонтер – це я“ відбулося 8 липня.

Розповіла черкаська депутатка Інна Бандура:

„Підійшовши ближче, кожен може побачити на карті нашої України своє відображення, бо саме ми – українці – своїми діями творимо її історію, і коли ми це робимо з любов'ю і щирим серцем, то неодмінно ведемо свою країну до процвітання та добробуту“.

Волонтерська спільнота Черкащини об'єднала свої зусилля і підписала меморандум про співпрацю.

Скульптура „Волонтер – це я“ (Фото: Олександр Костирко)

Освячення понівеченого

Марта Осадца

ЛьВІВ. – 17 квітня Архiepіскоп і Митрополит Львівський Ігор Возняк звершив у греко-католицькому храмі Святих Ольги і Єлизавети Архiepірейську Літургію, у часі котрої наново освятив понівечене нелюдями старовинне Розп'яття Ісуса Христа.

Минулого року до храму молодий чоловік привіз особливе Розп'яття Ісуса Христа – без рук.

За порадою Митрополита Ігоря Возняка Розп'яття вирішили не відновлювати і не доробляти втрачених рук. Розп'яття повинно промовляти до серця і до розуму кожного з нас.

Після Другої світової війни Греко-католицька церква опинилася під контролею страшного режиму. І храм святих Ольги і Єлизавети тривалий час був під загрозою фізичного знищення. Безбожні тодішні владоможці задумали зробити з храму склад різних матеріалів, потрошили скульптури, знищили унікальний орган, викинули на сміття багато побожних і освячених речей тощо. Усі ці церковні речі чекало вогнище.

Молода дівчина, віком 17-18 років, йдучи попри храм, зауважила Розп'яття Ісуса Христа, яке, з відламаними руками, лежало на купі сміття і очікувало своєї трагічної участі. Дещо згодом, коли посутеніло, долаючи страх, дівчина повернулася до храму і забрала понівечене Розп'яття.

Увесь час Розп'яття не покидало свого пристановища – воно стояло у куточку її кімнати і завжди було прикрашене квітами й вишиваними рушниками.

Дівчина, котра уже давно стала бабусею, покликала своїх рідних і заповіла, щоб після її смерті Розп'яття повернулося до храму святих Ольги і Єлизавети, де йому й належить бути.

Понівечене нелюдями старовинне Розп'яття Ісуса Христа.

„Ми зустрілися з представниками родини тієї дівчини, котра врятувала, зберегла і повернула до храму цю реліквію. Дівчина називалася Стик Олена Михайлівна, 1935 року народження. Її донька – Лисак Катерина і онук, котрий приніс Розп'яття до храму – Лисак Назар“, – розповів адміністратор храму о. Іван Галімурка.

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OXSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
Tel.: 908-872-2192
email: stankouna2@gmail.com

Передплачуйте і читайте „Свободу“

- 130 років на службі діаспорі
- найповніша інформація з життя українських громад в Америці
- електронний архів – www.svoboda-news.com

Відділ передплати: 973-292-9800 дод. 3040

Річна передплата – \$90.

Додайте лише \$5 і матимете обидві версії – паперову і електронну

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unainc.org

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

ПОДОРОЖІ

Записали відеорозповідь про палац Українське сало в лазні

Палац у Самчиках

Тетяна Яцечко-Блаженко

Палацово-парковий ансамбль у Самчиках – історико-архітектурна пам'ятка, яка може похвалитися якнайкращою збереженістю давнього шляхетського палацу. Розташовується на самому півдні історичної Волині, на річці Случ. Це сучасна Хмельницька область.

Історією цієї пам'ятки поділилася Ольга Дуб, старша наукова співробітниця Державного історико-культурного заповідника „Самчики“:

„У Самчиках ви поринаєте у зовсім інший світ, відразу відчуваєте запах

квітів, щебет птахів. Це палацово-парковий ансамбль, який майже не зазнав змін. Вас вітають кам'яні леви, столітні дуби, китайський будинок, сам палац“.

Палац у Самчиках інколи називають українським Версалем, цікаві події відбуваються на території палацу є розташування для доїзду туристів.

Розмова доступна на: Apple Podcasts, GooglePodcast, Spotify, SoundCloud за посиланням <https://linktr.ee/volyncastles>. Проект втілює Волинська фундація за підтримки Українського культурного фонду.

Лазня

Левко Хмельковський

Щотижня ми з дружиною відвідуємо лазню в Марльборо, Нью-Джерсі. Щотижня нас привітно зустрічають власник лазні Дмитро Кардонський і його дружина Таня, працівники установи, з яких можна утворити міжнародну спілку – це новоприбулі з Буковини і Прикарпаття, Полтавщини і Грузії... Багатох привела неволя війни...

У лазні кожен знайде щось корисне для себе: фінську сауну або парну, гарячий камінь і холодний басейн, джакузі та гідромасаж. Є й звичний

Вареники зі шкварками

масаж з досвідченим фахівцем.

А мене привабила багата кухня, бо лазня має залу для святкових подій. Отож з запропонованих страв дещо незвичним є українське сало з цибулею, часником та житнім хлібом. Просто як на хуторі біля Диканьки. Докладніше про лазню можна дізнатися на інтернет-сторінці: www.MarlboroBanya.com

Всесвітньо відомі сади

Левко Хмельковський

Червневої суботи з дружиною Танею я вирушив до Пенсильванії, в Longwood Gardens – саме так називаються всесвітньо відомі сади П'єра Дюпона (Du Pont Gardens).

Гостей було дуже багато, але й місць для авт не бракувало. Вхід для старших – 20 дол. Передовсім пішли до фонтанів, бо таке диво важко знайти десь інде.

Створюючи головний фонтан, П'єр Дюпон виявив себе як талановитий інженер та архітектор. Гідравлічний шедевр садів Дюпона викидає 45 тис. літрів води за хвилину, а висота струменя сягає майже 40 метрів. Танцюючий світломузичний фонтан справляє приголомшливий ефект!

П'єр Дюпон народився в 1870 році в сім'ї заможних французьких емігрантів. У 36 років купив ферму Пірса з прилеглим великим маєтком, де розташований дендропарк з багатою колекцією дерев. Незабаром він почав створювати Longwood Gardens – унікальне поєднання садової архітектури, освіти, мистецтва і розваг.

Одним із найбільших вкладів садівника було будівництво Консерваторії, яка включала 20 оранжерей з 5,500 видами рослин. В одному із залів встановлено орган та проходять концерти органної музики.

У 1927 році було збудовано Італійський водний сад на ділянці на північний схід від великого озера.

П'єр Дюпон помер у 1954 році, лише через три дні після присуджен-

Танцюючий світломузичний фонтан

ня йому ордену Почесного легіону. Йому було 84 роки.

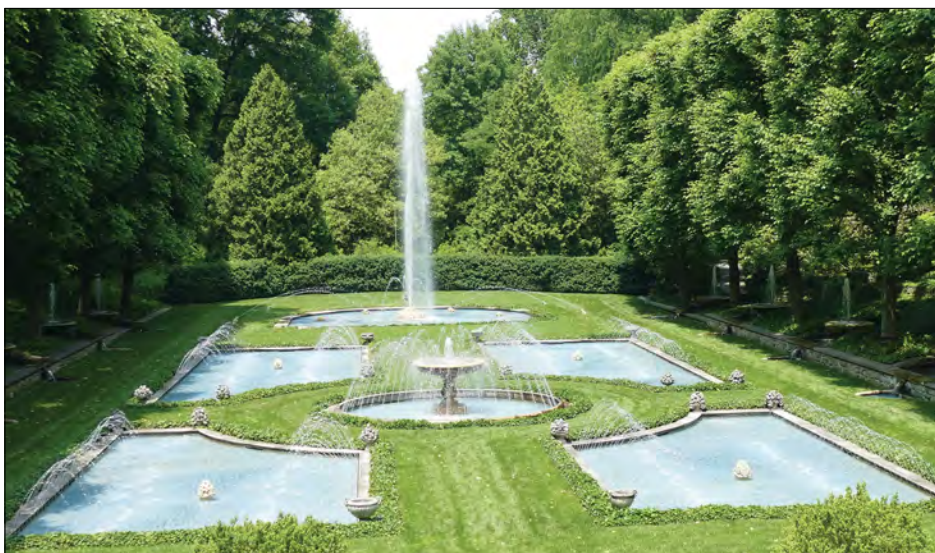
Після його смерті під керівництвом директора Рассела Зайберта роботи з розширення та вдосконалення дизайну успішно розвивалися. У 1957 році відвідувачі змогли побачити виставку лотосів та латаття. У 1966 році було відкрито Пальмовий будинок з 60 пальм всіх розмірів і форм.

Величезний будинок Азалій чи Східня оранжерея урочисто відкрилася 1973 року. У 1975 році відкрився літній театр, а роком пізніше сади Вістерії та Піонів. Лонгвуд стає одним із провідних у світі садівницьких проєктів і продовжує вдосконалюватися, здійснюючи нові фантастичні ідеї.

У 1986-1996 роках туристи змогли побачити Срібний сад, тропічний Каскадний сад, Середземноморський та закритий Дитячий садок. Створено

весняні квіткові килими на відкритому повітрі.

Використання місцевих рослин для створення лісового саду як вид садового мистецтва стала новим проєктом для Лонгвуда та одним із перших подібних проєктів у світовій практиці. У 2014 році створено Meadow Garden – мальовничий квітковий луг з яскравих багаторічників та різнотрав'я. Цікаво дивитися з пагорба, як там блукають зачаровані розмаїттям люди.

Італійський водний сад

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Бібліотеки отримали українську книгу

Акція „Українським дітям – українську книгу” в Черкасах. (Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – „Українським дітям – українську книгу” – така акція відбулася 23 червня у центрі міста, започаткована Державним комітетом телебачення і радіомовлення спільно з Офісом Президента, Міністерством культури та інформаційної політики України та Міністерством закордонних справ. Мета – безкоштовне забезпечення дітей та дорослих, які були змушені переселитися, рятуючись від російської агресії, підручниками, навчальними посібниками, художньою літературою.

У межах ініціативи Черкащина отримає 5,000 книг для бібліотек. З цієї нагоди було проведено міні-фестиваль книги, на якому були присутні, зокрема, начальник Черкаської обласної військової адміністрації Ігор Табурець, заступник міністра культури та інформаційної політики України Тарас Шевченко та голова Держкомтелерадіо Олег Наливайко.

„Книга – це зброя. А українська книга – це зброя масового ураження для злочинної організації, яка має назву „рашизм”, для цієї держави зла, технологічно відсталої країни. На сьогодні ми змушені були підчисти-

ти книгарні області на мільйон книг, які несли імперські рашистські наративи, і спрямовувати їх у потрібне русло для оновлення книжкового фонду. І 5,000 українських книжок, які передані нашим бібліотекам у рамках цієї акції, – це маленький крок самовдосконалення і руху вперед. Нині все українське в тренді у всьому світі, і ми маємо українські цінності плекати і нести світу, бо ми маємо глибоку культуру, ми сильні і ми – країна переможців”, – сказав І. Табурець.

У рамках акції українським бібліотекам та організаціям в Україні і поза

нею було передано понад 600 тис. книг, понад 50 тис. літератури передано до „пунктів незламності”.

До акції долучилися українські видавці з усієї країни. Більш ніж за рік діяльності акції доставлено близько 700 тис. української літератури в регіони України та за її межі.

Мета акції – безплатне забезпечення дітей вимушених переселенців українськими підручниками, навчальними посібниками та художньою літературою, щоб кожна дитина мала змогу навчатися та культурно збагачуватися з українською книгою.

Василь Девдюк: ювілейні вшанування

Марія Порох

КОЛОМІЯ, Івано-Франківська область. – 15 червня у Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського відбулася науково-практична конференція „Внесок Василя Девдюка у становлення та формування Вишницького та Косівського осередків різьбярства”, присвячена 150-річчю В. Девдюка та 100-річчю косівської школи дереворізблення.

В. Девдюк (1873-1951) – визначний майстер металівства та різьби на дереві, новатор у справі декорування виробів з дерева, педагог, громадський діяч, основоположник косівської різьбярської школи.

Наукову конференцію відкрила Ярослава Ткачук – генеральна директорка Музею, заслужена працівниця

культури України. З вітальним словом виступив Іван Кочержук – голова Косівської регіональної організації Національної спілки художників України.

Ведучою була Катерина Каркадим – завідувачка відділу дерева Музею

У конференції взяли участь науковці, мистецтвознавці, музейники, майстри, студенти, родина В. Девдюка, дослідники й викладачі мистецьких закладів Коломиї, Косова, Вишніці, Чернівців та Івано-Франківська.

Доповідачі дали високу оцінку творчості В. Девдюка, його непересічній особистості, визначальній ролі у формуванні й розвитку фахових шкіл різьбярства Вишніці та Косова.

На конференції презентовано книги „Василь і Микола Девдюки” (автори Валентина Молинь, Андрій Андрейканич, Ігор Яремин) та „Рука різця не випускала. Творчий портрет Василя Кабина” – літературно-мистецьке видання, що вийшло 2022

Ведуча конференції – Катерина Каркадим

Аделя Григориук презентує свою книгу про Василя Кабина.

року в косівському видавництві „Писаний камінь”, в якому висвітлено життєвий та творчий шлях Василя Кабина (1908-1992), відомого мистця різьблення на дереві, педагога, учня В. Девдюка, яке авторка Аделя Григориук представила слухачам.

Це дослідження визнано „Найкращою книгою Прикарпаття 2023” та відзначена високою нагородою –

премією ім. Василя Стефаника в галузі літератури.

Учасники наукового зібрання мали можливість послухати цікаві спогади правнучки В. Девдюка – Ірини Волощук про прадіда та оглянути виставку творів В. Девдюка і його відомих учнів Василя Кабина та Миколи Тимківа з колекції музею.

Ірина Волощук – правнучка Василя Девдюка.

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

UNION FUNERAL HOME

LYTWYN & GRILLO

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222

www.unionfuneralhome.com

Отримайте 0,25% знижки на кредит на легковий або вантажний автомобіль, якщо у вас є іпотека в ФКК СУМА!

На честь 25-річчя нашого відділення в Стемфорді

Члени всіх наших відділень можуть скористатися цією пропозицією.*

Відскануйте
QR для
найновішої
інформації

Зателефонуйте нам або надішліть
SMS 914.220.4900
або надішліть нам електронний
лист на адресу loans@sumafcu.org
www.sumafcu.org

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
P: 914.220.4900
F: 914.220.4090
SUMAFCU NMLS# 527694

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
P: 845.356.0087
F: 845.356.5335

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
P: 203.969.0498
F: 203.316.8246

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511
P: 203.785.8805
F: 203.785.8677

* Eligible applicants must be members and have a mortgage in good standing with SUMA FCU. Promotion only applies to new and used auto or truck loans. Please note: This promotion only applies to new applications. It does not apply to any current auto or truck loans prior to the start of the promotional period (7/17/23). Promotion ends 9/30/23. Restrictions or limitations may apply.

Contact the SUMA FCU loan department for any questions or to apply.

